

TOWN

DECEMBER 2020

ELLUJÄÄNUD!

Uskumatu on saanud karmiks reaalsuseks – Tarbatu *metali* häälekandja TAUD on jõudnud oma rekordilise teise numbrini. Mõtted hakkasid selle ümber keerlema üsna pea pärast esiknumbri ilmumist 2020. aasta alguses, kuid muidugi võtab kõik küpsemiseks oma aja. Endiselt ei anna me mingeid lubadusi ajakirja tuleviku kohta – ainult see, mis valminud, on valminud.

Praeguseks on ilmselt kõik mõistnud taudlaste ilmeksimatut ettenägemisvõimet – juba ainuüksi oma nimevalikuga ennustasime ette kogu inimkonda issanda kantsikuna nuhtlevat tõbe. Seetõttu tasub tähele panna meie edasisi sõnu, mida oma armulikkuses kõigile jagame. Esiteks on uued hädad niikuinii juba järjekorras ootamas, nii nagu nad on meid viimaste aastamiljonite jooksul ustavate kavaleridena saatnud. Suure tõenäosusega on nendeks uued põnevad haigused, üleujutused ja põuad, maavärinad ja marutormid, rändtirtsud ja põhjalaste raev, näljad ja sõjad. Või siis midagi muud. Uskuge, meil on õigus...

Teiseks on kindel see, et kogu selle õõva ja kaosetormide keskel tõuseb Tarbatu *metal*-skene nagu apokalüptiline ratsavägi – või vähemalt nagu postapokalüptiline prussakaparv – ning toob teie ette uusi hävingust kõnelevaid oode, eeposeid, sonette, ballaade ja haikusid. Soetage endale kõik, mis vähegi võimalik! Juhendage omakseid, et kui te kunagi hinge heidate, siis pandaks kõik plaadid, kassetid ja muu kraam teile kirstu kaasa. Kui siis aastatuhandete pärast kauge planeedi arheoloogid teid välja kaevama tulevad, mõistavad nad kohe, et on leidnud vaarao või muu jumaliku olendi kalme. Eliitsed hauapanused ei valeta.

Kui esimeses ajakirjanumbris oli jäme ots *black metal* käes, siis nüüd on tervelt pooled usutlused tehtud *death*viljelejatega. Ka leidub ajakirjas intervjuu üks märksa pehmema kõlaga, kuid teadjale väga tuntud Tartu päritolu kollektiiviga. Oleme laiendanud oma raudset haaret nii ajas kui ruumis – surume küüned sügavale üheksakümnendate skene-ellu ning lisaks Tarbatule suuname pilgu piiri taha, et sõlmida liit karjala *black*i üksikute huntidega. Ning et jutt siinse skene elujõust pole sugugi pelgalt õhku täis sõnad, siis on meil au tutvustada ka paari äsja väljatulnud plaadi tagamaid. Neist esimene on Formi kauaoodatud „Aerosols and Dust Particles”, teine aga ühisalbum „Tarbathian Fortress”, mis on koondanud üheksa Emajõelinna ekstreembändi ühe plaadi peale.

Endiselt võite lugeda ajakirja ka digikujul aadressilt <http://pergerus.eu>. Valgustuge!

Taudlased

Sisukord:

ECTHALION	3
GRAV MORBUS	9
KOFFIN	12
SUICIDE	19
ZERGEYTH	21
ZIEGENHORN	25
Kroonika 2020	30
„Aerosols and Dust Particles” ...	31
„Tarbathian Fortress”	32

ECTHALION: Asjad lähevad huvitavaks siis, kui sa oled ka teiste silmis bänd

Doom/progressive metal-bänd Ecthalion on näinud oma eksistentsi jooksul väga erinevaid aegu. Raskustest hoolimata on bänd taas rivis ning teeb ettevalmistusi ennast maailmale näitamiseks. Siim „Shanadelator” Rääk käis Ecthalioni proovis luuramas ning usutles bändi asutajaliiget, kitarrist Andres Valku, kes vaatas olnule tagasi ning jagas mõtteid ka bänditegemisest kui sellisest.

Millal ja mismoodi Ecthalion sündis? Milline oli tolleaegne metal-skene laiemalt?

ANDRES: Aasta oli siis 1998. Olin siis juba ostnud oma esimese kitarrri Yamaha Pacifica 312, aga ise sattusin mängima ühe vana NSV Liidu aegse poolkatkise bassiga ilgelt vinges (ja see ei ole ironial!) *black metal* bändis nimega Tarbatu. Seal mängis kitarrri ja tegi vokaali Lauri, tollal teatud kui Satanizer. Meil oli temaga muusikaliselt hea klapp ja selgus, et olime mõlemad ka Katatonia fännid. Tollal oli Eestis üsna kõva *blacki* ja *deathi* skene, aga sellist [meloodilisemat] asja ei tehtud põhimõtteliselt üldse. Hakkasime koos käima ja koduproove tegema, et sellist *doomi*-laadsemat asja viljeleda. Tollest ajast on meil umbes-täpselt üks ja meie ainus päris *doomi* lugu – demoplaadi nimilugu „In The Embrace Of Nocturnity“. Tol ajal käis bändi tegemine umbes nii, et küsisid: „Kuule, sõber. Teeme bändi!“ – mis sellest, et keegi päriselt midagi mängida ei osanud. Enamus neist ei püsinud eriti kaua, aga mul on hea meel, et meiega läks teisiti. Siis kutsusin ühinema ühe sõbra, kes maurus mingis meeskooris ning oli võimeline bassi mängima ja bassi laulma. Algne trummar, laulja ning taustavokaaliga toetav sündimängija said samuti värvatud tuttavate ringist. Siis käisime mõnda aega proove tegemas Ülenurmes kellegi kodus. Reaalselt sai bänd hoo sisse aga 1. mail 1999, kui meiega liitus trummar

Kristjan. Siis hakkasime päriselt muusikat tegema.

Selle koosseisuga lindistasite kurikuulsas Khattra metal-klubi majas oma esimese helikandja. Räägi natuke demoalbumi „In The Embrace Of Nocturnity“ sünniloost.

ANDRES: See lindistus oli tegelikult suhteliselt eksprompt – arvasime, et peaks ja võiks. Kui me selle plaadi aastal 2000 valmis tegime, oli meil mõni kuu hiljem plaadi esitluskontsert. See osutus üllatavalt populaarseks ja esitluskontserdi tulu eest sai ostetud klubile uus uks, ahi ja muud sellist. Ühesõnaga pileti- ja õllemüügi raha pealt sai tehtud päris mitmeid samme mugavuse poole, mis stuudio elukorraldust puudutas. Me ise selle kontserdi pealt tulu ei võtnud. Olime seega ka ise aktiivsed liikmed klubi tegevuses.

Lindistamise kohta – see läks üsna sujuvalt, kuigi mind hämmastab, et läks – minu arvates ei oleks pidanud minema. Kujuta ette olukorda, kus kaks kitarristi teavad enam-vähem oma peas, milline lugu peaks olema. Ja trummari jaoks näeb lindistamine välja nii, et need kaks kitarristi lähevad heliboksi ja hakkavad ilma mingisuguse kaasneva klikita talle midagi kõrva mängima. See, et lõpptulemus ujub ISEGI nii vähe kui ta ujub, on mulle siiaaani arusaamatu.

Igatahes pärast demo lindistamist kogusime ka veidi laiemalt tuntust. Siis kui sa justkui oled realselt mitte ainult enda, vaid ka teiste silmis bänd – alles siis hakkab asi huvitavaks minema.

Mis toimus pärast demo lindistust?

ANDRES: Siis juhtus igasuguseid huvitavaid asju. Tegime päris suure koguse laive. Oli veel igasuguseid kõrvalprojekte erinevate inimestega. Muuhulgas läksin Kalmu mängima ja olin seal viimane soolokitarrist. Tol ajal oli huvitav see, et sa kohe „pidid” igal pool olema – mida rohkemates bändides, seda kõvem mees olid. Enamiku projektide nimesid praegu enam ei mäletagi. Tagantjärele vaadates tundub see kõrvalprojektide teema vale – või mitte otseselt vale, aga see ei tööta (välja arvatud juhul, kui oled professionaalne muusik, aga see on teine teema). Kui sul on justkui nägemus oma bändist ja loominguist ja sa lähed kuhugi mujale mängima, hakkad sa tahes-tahtmata enda loomingu siia ja sinna vahele toppima. Tegelikult Kalmus oli selles suhtes asi väga konkreetne, et seal ei antud väga loominguulist vabadust. Õigemini muusikaliselt olid küll antud vabad käed, aga üsna konkreetset teise inimese loomingu piirides. Aga niipea kui sulle antakse kusagil täiesti vabad käed, üritad sa kohe ikkagi enda muusikat teha. See tegelikult ei tööta, et sulle öeldakse „sa oled teine kitarrist – ole hea, tee need lood“ – sa tegelikult hakkad oma lugusid tegema. Ma tegin nendesse projektidesse ilgelt ägedaid käike, aga hiljem „varastasin“ need tagasi. See tähendab, et võtsin need käigud kasutusse enda muusikalise loomingu kontekstis.

Kas tol ajal oli Ecthalion pikemalt pausil ?

ANDRES: Ei, tegelikult pausil otseselt ei olnud, aga pigem rahvas läks laiali ja mingi rahvas hakkas vahetuma aastatel 2001–2002. Mõne pilli-

mängija tüdruksõbra kassilehmallepoeg vajab pidevalt toitmist ja nii. Sel perioodil liitus uus sündimängija Alice, kes oli väga hea ja kelle tollal loodud sündikäike me siamaani lugude baasina kasutame. Tema oli meiega umbes selle ajani, kui me esimest korda laiali läksime, st umbes aastani 2003–2004. Meie praegune bassimees Raul sattus meile ka mingite kummaliste kõrvalprojektide kaudu, aga jäi pidama Alice'i kaudu. Kui ta tuli, olime alguses skeptilised. Aga noh, sündimängija *boyfriend*, las jaurab, hetkel paremat pole... Me olime tollal nii ülbed ja arvasime, et me oleme maailma parimad pillimehed – sest noh, kes ju nii ei arvaks – ja mõtlesime üleolevalt, et äkki peaks bassimehele tegema Obscura stiilis prooviesinemised. Aga tüüp tuli meile, hakkas proovides käima ja mängima – mingi veidra labidaga sealjuures – ja mul on praegu hea meel, et ma temaga sellal liiga palju ei ülbitsenud. Muidu meil nii head bassimeest poleks. Praeguseks on ta minu kõrval bändi üks stabiilsemaid liikmeid.

2002 lõpetasin ülikooli ja kolisin ise Tallinnasse. Tolleks ajaks enam Lauri meiega ei olnud; läksime tülli. Põhjus väga lihtne: tema tahtis teha muusikat, mis on muusika. Tegelikult üsnagi selliseid käike, nagu sa täna siin kuulsid. Mina raiusin vastu, et see kõik on liiga *doom*, meie oleme progebänd, raisk. Ma olin tol ajal lihtsalt ilge m***. Kui ma saaksin paljud asjad tagasi võtta, mida ma tollal mõtlesin, ütlesin ja tegin, oleks meil stabiilne bänd ja praeguseks tõenäoliselt kümme albumit väljas.

Kas sul oli teistest erinev nägemus ja mingi kindel visioon muusikale?

ANDRES: Jah, aga ma ei suutnud seda kellelegi edastada – tehniline võimekus ei jõudnud mõlismisele kaasa. Lõpuks oligi selline idiootne seis, kus mina lõpetasin ülikooli ja kolisin Tallinnasse. Tegelikult bassi-

mees ja trummar olidki pärit Tallinnast – nemad käisid enne Tartus proove tegemas (ma arvasin, et teen neile teene, et luban neil teises linnas oma imepärastes šedöövrites osaleda) – ja mõnda aega tegime veel kolmekesi koos Tallinnas proove, aga mingi aja pärast hakkasid jamad pihta. Käisid läbi mitmed erinevad kitarristid, lauljad jne, aga keegi väga hästi ei sobinud ja paigale ei jäänud. Siis ühel hetkel tahtsin trummarile hakata dikteerima, kuidas ta täpselt trumme mängima peab. Selle peale saadeti mind sinna, kus päike ei paista.

(Trummari täpsustus minu antud tõlgendusele ja ajajoonel: tegelikult toimus viimane märkimisväärne laiv 13. detsembril 2003 mingigi osaga baaskoosseisust, see tähendab tema, bassimees, mina, Alice. Aga siis me olime juba lagunemise teel ja varsti läks ka tema. Täpsed asjaolud pole tema sõnul nii selged, kui ma kirjeldasin. Bänd lihtsalt polnud enam eluvõimeline. *Fair enough*).

Võtsin siis ise ka ülbelt kätte ja lahkusin sellest, mis meist alles oli, oodates, et mind tagasi kutsutakse. Ei kutsutud. Seega aastal 2003 või 2004, mil sündis lugu „Words of the Void”, mida sa siin ka täna kuulsid, läks Ecthalion sisuliselt laiali ja lakkas eksisteerimast.

Millal bänd uuesti kokku sai?

ANDRES: Kokku saime uuesti alles aastal 2008 ja siis ka põhimõtteliselt ainult bassimehe ja algse sündimängija/lauljaga. Selle väikese detailiga, et tegelikult olin vahepeal valmis teinud päris mitmeid lugusid. Koos bassimehega sai neid nikerdatud ja mõeldud, et kunagi peaks need asjad ka linti saama. Pärast demo hakkasime mängima ainult uusi lugusid; sel ajal ühtegi vana lugu sisuliselt uuesti teha ei üritanud. Praegu vaatame muuhulgas ka vanade lugude suunas, et need uuesti kavasse võtta. Vahepeal mängisime programmeeritud

ritud trummidega, aga see ei läinud mitte. Hakkasime otsima stuudio jaoks trummarit, kellel oleks oskusi ja soovi osaleda, ja pärast igasuguste heeroste ei-ütlemisi oli lõpuks Marko Atso see, kes selle [studios] ära tegi. Igavesed tänud ja kummardused ja nii edasi. Meesvokaali tuli sisse laulma ei keegi muu kui Mart Kalvet. Naisvokaali tuli tegema meie päris algne laulja Mariana. Portsu kitarrisoolosid mängis... Taavi Langi. Ma olen teile kõigile väga tänulik!

Aastatel 2009–2010 läksimegi lõpuks stuudiosse ja lindistasime sisse kuus lugu albumile, mis pidi hakkama kandma nime “The Dispassion Play”. Esimesena lindistasime loo, mis lõpuks albumile ei jõudnudki – päris palju materjali sai ära lõigatud. Aga korralikult jäi album lõpuks ikkagi välja andmata – masterdamise raha sai vist isegi ära makstud, aga millegi taha jäi see toppama. Tõenäoliselt viitsimise.

Lindistamisel sain ka ise korralikke õppetunde helimees Arne Holmilt. Mulle anti kätte miskine kitarr, mille keeled olid korraliku jämedusega, 12–64 või midagi sinnakanti. Anti kätte ka 30W Laney võimendi, millele keerati milligramm *gaini*. Öeldi, et nüüd on selline lugu: “See siin on kitarr. See siin on võimendi. Need siin on keeled. Sul on sealt vaja välja võluda heli. Kui sa sealt *drive*’i kätte ei saa, siis tuled homme uuesti.”

Ma siis natuke nutsin ja mõtlesin, et peaksin täiesti ümber orienteerima selle, mis on minu jaoks kitarrimängimine. Kui ma lõpuks läbi häda midagi tehtud sain, öeldi: “Noh, see pole just eriti hästi mängitud, aga olgu – paneme esimese katsena kirja. Ja palun nüüd duubelda sama partii” See oli koht, kus ma õppisin ära, et 95% kitarrimängimisest on kinni paremas käes ja keeli ei maksa karta – tollaegsed õppetunnid lindistamisel on kinnistunud siiani.

Mõni aeg pärast albumi lindistamist sain paremale käele tugeva närvi-vigastuse, mistõttu ei saanud ma enam väga pikka aega mängida. Siis jäi ka bänditegemine pikemalt soiku – kaheksa aastat ei toimunud põhimõtteliselt mitte midagi.

Seega praegu on teil pärast teist pausi teine kokkutulemine. Kuidas see aset leidis?

ANDRES: Mingi hetk rääkisime Rauli ja Lauriga, et mis te arvate, kui prooviks uuesti teha, taaslustaks vana bändi. Kirjutasin ka Kristjanile – tema vastas, et mu kontaktivõtmine ei üllata teda miskipärast eriti. Ta justkui ootaski, et ma kirjutan – ja nii hakkasimegi uuesti proovima. Reaalselt vist kohtusime prooviruumis taas 2018. aasta sügise poole. Enne seda tegime veidi kodutööd, tuletasime asjad meelde, tegime trummarile klikid jne. Kahjuks Lauri väga pikalt jälle meiega ei jäänud, erinevatel põhjustel pidi ta bänditegemisest loobuma. Lauri lahkumine oli raske, kuna enamik lugusid on ju kunagi koos temaga tehtud.

Aga Lauri asemel tuli mängima Olavi, kellega meil on seni olnud väga hea klapp – tal on täpselt selline *touch*, mis klapib perfektselt ja need asjad, mille kohta ma arvan, et need võiksid ebamugavad olla, on tema jaoks orgaanilised. Sa kuulsid seda isegi. Leidsime ka uue *growl*- (JA PUHTA!) naisvokaali Kaili näol, kes on 14. eluaastast saadik kardina taga Arch Enemy't laulda harjutanud. Tal on väga hea loomulik võimekus sellist asja teha. Lisaks on meiega nüüd suurepärase sündimängija Maali, kes toetab ka *clean*-taustavokaaliga. Tema siis teisel katsel. Mitte, et Mirjam (esimene katse) halb oleks olnud, aga ta leidis üsna kiiresti, et tal pole aega ega ressursi pühenduda, ning andis sellest ka väga kiiresti teada, mis on aus ja hea. Tänu!

Mind iseendast hämmastab, et need vahetusliikmete otsimised läksid tegelikult üsna valutult ja kiiresti. Kasutasime inimeste leidmiseks sellesama “The Dispassion Play” helinäiteid. Peamiselt on need lood, mida me ka päriselt mängime. Mulle meeldib mõelda, et ju me tegime seal siis midagi õigesti... Praeguseks on seega bändil täiskooresseis olemas ja loodetavasti jääb see ka püsima.

Millised on tulevased plaanid? Kas plaanite asja uuesti suurelt ette võtta?

ANDRES: Me katsume olla realistid. Kui minu käest küsida – siis mitte liiga suurelt. Mõni kontsert. Mõned lindistused. Ja siis vaatame edasi. Ecthalion pole meie kellegi põhitöökoht ning see seab teatud piirangud. Me ei lindista proovis telefoniga veerandvana-stuudiokvaliteediga lugusid päris nalja pärast. Esiteks tahame teada, kuskohas me asume. Kui viimaseid lugusid kuulata, siis meie arvates pole me sugugi kõige halvemas seisus. Esimene peamine eesmärk oleks linti saada üks korralik stuudiolive (mõttele näiteks Opethi “Harvesti” peale).

Meilt on tahetud lugusid siia ja sinna ja oleme andnud ka, seega nõudlust on. Põnev on see, et Eestis pole me üldse kuigi populaarsed – siin ei küsita eriti midagi. Aga küsitakse üsna palju välismaalt. Viimase paari kuu jooksul olen saanud kümnekord kirja erinevatest riikidest – Ukrainast, Valgevenest, Tšiilist, Argentiinast, Peruust. Tahetakse vana plaati terviklikul kujul – plaadi ja ümbrisena. Neid ei ole tänapäeval aga paraku enam saada. Samuti küsitakse uute lugude järgi, et kas ja millal midagi saab.

Räägi natuke ka bändi ülesehitusest ja muusikalisest kontseptsioonist.

ANDRES: Sa oled ka ise bändi teinud – sa tead, et bändi selgroog on trummar. Ja närvid, mis läbi selgroo

* Ecthalion 2020. aastal. Vasakult paremale: Kristjan Liivsoo – trummid; Olavi Eikla – igasugused kitarrid; Andres Valk – igasugused kitarrid (bänd jagab neid peamiselt tuju, tunde ja mängumugavuse järgi); Raul Bender – bass; Kaili Volt – vokaalid; Maali Kukk – klahvpillid/taustavokaal

lähevad, on bassimees. Need on kaks sammast, mis bändi muusikaliselt koos hoiavad. Siinkohal tahaksin esiteks kiita meie bassimeest – tüüp, keda me alguses eriti tõsiselt ei võtnud, tuli ja lihtsalt hakkas mängima, transformeerides varasemad bassikäigud millekski täiesti uueks. Varasemalt oli aru saada, et meie bassikäigud on tegelikult kitarristi käigud, lihtsalt bassi peal mängitud. Aga selleks et mängida head bassi, pead sa ka realselt bassi mängima. Raul tuli ja võttis endale konkreetse rolli – et ta on SELLE BÄNDI bassimees – ning ta tegi seda äärmise pühendumusega, nii et saime endale väga maitsekad bassipartiid. Loo moraal: hoidke kvaliteetset bassimeest.

Mõned sõnad ka trummarist. Meie 2000. aasta demo kohta on tulnud mitmeid arvustusi, välja toodud nii häid kui halbu külgi. On näiteks öeldud, et vokaalid on üsna kehvad ja nõustun sellega. Kuigi individuaalselt oskasin kõik väga hästi laulda, kõlas demo peal vokaal kokku halvasti. Samuti on kirjutatud, et just *lead*-kitarr hoiab antud juhul lugusid koos. Võtan komplimendid vastu, aga jään eriarvamusele. Mis mind imestama paneb, on see, et mitte keegi ei ole maininud trumme – minu arvates on demo kõige võimsam element just trummid. Mind hämmastab see, kuidas need on tehtud huvitavaks ja ebastandardseks (konteksti arvestades, kui leppida kokku, et me tegime siiski mingit *doomilaadset* toodet) instrumendiks (rõhuga sõnal 'instrument') ja kui hea *feel* oli nende järgi mängida. Kristjan mängis juba tollal põhimõtteliselt võimatuid asju. Just tema liitumist bändiga aastal 1999 loen ma seetõttu ka bändi sünni alguseks.

Millised on Echthioni muusikalised eeskujud? Ütlesid, et peamiselt inspireeris Katatonia "Dance of the December Souls". Kas üheks algseks mõjutajaks oli ka Opeth?

ANDRES: Opeth eeskujuna tuli natuke hiljem, tema mõjusid võib kuulda ajast, kui hakkasin kirjutama "Dispassion Play" lugusid – tol ajal kuulasin peaaegu eksklusiivselt Opethit. Algse demo peal neid mõjutusi ei olnud, kuna siis polnud ma Opethist kuulnudki. Aga terve bändi ajaloo ja loomingu peale on mõjutajaid olnud väga mitmeid ja üsna seinast sein, sealhulgas sellised, millele Echthionit kuulates esialgu ei tulekski. Natuke vähem tuntud asjadest kindlasti Agathodaimon. Olen selle koha pealt ka *untrue* bläckkar, et mulle meeldivad väga Dimmu Borgir ja Cradle of Filth. Kaevake kohtusse, aga nende mõjutusi on kindlasti ka Echthionis kuulda. Veel üks asi, mille mõjutused ei tundu nii väga loogilised, aga mis on kindlasti kohal – Death. E-mollid on varastatud Dissectionilt. Üsna suure tõenäosusega on meie muusikasse imbunud ka Megadethi mõjusid; ma olen alati imetlenud Dave Mustaine'i musikaalsust. Üks parimaid asju *metali* ajaloos on see, et ta *Metallicast* välja visati. Ja arvestades, et enamik lugusid on alguse saanud minu mingitest klassikalise kitarriharjutustest, siis mõistagi igasugused nailonkeeleheerosed – Ana Vidovic, Anabel Montesinos jne. Jah, mulle meeldivad naised! Mul on po**i, kas see on poliitkorrektne või mitte, ei saa ka mainimata olla. Aga need on minu mõjutused. Igaüks meist võiks ilmselt anda terve nimekirja eeskujudest, millest mina isegi mitte kuulnud pole – ja neil on ju vabadus mängida need mõjud muusikasse, kuidas teisiti!

Igatahes, meile meeldib mõelda, et me oleme tagasi. Varsti, üsna varsti ka kuuldavalt.

GRAV MORBUS: Minu jaoks on väga kerge laulda oma tundlikumast poolest

Küllap tuli nii mõnelegi üllatusena kevadine uudis, et Tartu artist Grav Morbus avaldas sooloalbumi „Masohhist”. Laval me seda bändi kuulnud pole, kuid samas polnud see ka mingi ühepäevaliblikas, vaid aastaid hoolikalt planeeritud ja ette valmistatud ettevõtmine. Sander Vider uuris mitmel rindel tuntud Kapalt – sest tema’p see Grav Morbuse taga ongi – , mis ajendas teda lisaks niigi arvukatele bändidele veel võhma sooloprojektile jagama.

Kust tuleb nimi „Grav Morbus“?

KAPA: Kolmteistkümneselt või neljateistkümneselt tahtsin õudset teha *black metal* projekti, kusjuures sellel pidi kindlasti ladinakeelne nimi olema. Seega lasin igasuguseid sõnu „English to Latin” tõlkest läbi, sealhulgas „haigus“ ja „haige“ ning nende kombinatsioon, nagu „haigestav haigus“, mis andis tulemuseks „*gravatus morbus*“ või midagi sellist. Mõtlesin, et „*gravatus*“ kõlab küll imelikult, aga „*morbus*“ üksi jääks võib-olla jälle liiga tühjaks. Lühendasin „*gravatuse*“ ära ning saingi „Grav Morbus“. Kuna sellist nime keegi kusagil kasutanud ei olnud, siis otsustasingi selle jätta. Grav Morbuse nime alla panin ma aastate jooksul kogu loomingu, mis polnud mõeldud mõne muu kindla bändi jaoks.

Mis olid su algsed plaanid selle projektiga?

KAPA: Ma olin tol ajal väga sisse võetud Burzumist ning mind erutas mõte teha ühemehebändi. Grav Morbuse nime tahtsin ainuüksi sellepärast, kuna teadsin, et keegi ei oleks elu sees olnud nõus mängima taolise nimega bändis. Tahtsingi omaette lindistada totaalset *black metal*it ning kunagi, kui mingi materjal valmis saab, liikmed leida ja ehk ka *live*-bändina üles astuda. Aga üllatus-üllatus – kujunes nii, et „*black metal*” polegi päris täpne märksõna,

millega albumit „Masohhist” kirjeldada. Võib-olla ainult natuke.

Album „Masohhist” esitab kahtlemata sinu lüürilisemat poolt. Millal nende lugude kirjutamisega algust tegid ning kui pika aja jooksul laulud valmisid?

KAPA: Mõni lugu on mul olnud alates 2015. aastast – näiteks „Leia mind, rahu” – , aga mõni sai kirjutatud just 2019. aastal, näiteks „Ootus” või „K”. Ja näiteks lugu „Külmun” oli mul sahtlis päris tükk aega, aga et ta kõlas väga nagu lood Katatonia teiselt plaadilt „Brave Murder Day”, siis otsustasin selle ümber teha.

Juba ainuüksi laulude pealkirjadest peegeldub isiklikke läbielamisi, muljeid ja tundeid. Kui lihtne on oma hinge barbaarsete ja tahumate karvaste hordile avada?

KAPA: Ma arvan, et olles ise väga avatud hing, siis ma sellist barjääri mentaalselt ei tunnegi. Pigem võib-olla on kõvadel *metal*-meestel väga ülehinnanguline pilk, kui räägid enda nii-öelda tundlikumast poolest või nii... Aga minu arust pole see üldse raske – hoopis vägagi kerge.

Milline on olnud albumi tagasiside kuulajatelt ja kriitikutelt?

KAPA: Netis avaldati minu teada kaks arvustust. Mõlemad ütlesid üsna sarnaselt, et seda albumit tuleb

kuulata täispikalt, ning ma ka ise sihtisin tervikliku kogemuse pakku-misele. Tagasiside on olnud üsna südantsoojendav; ikka tänatakse, et ma selle tegin, ja selle üle on mul väga hea meel. Samuti on hea tunne, et see asi üldse sai ära tehtud. Palju tänu Endrik Salakile, kes albumi üles võttis ja miksis! Albumi tegemine tundub üleüldse nii raske ettevõtmine, et paljud inimesed ja bändid jäävad selle taha pikalt toppama.

Mõningaid asju oleksin plaadil tahtnud küll natuke teisiti teha, aga olen ka tulemusega täiesti rahul. Mõni sõbranna või sõber on just konkreetselt „Leia mind, rahu” kuulanud, samuti on kiidetud „Memento Morit” ja kirjeldatud, miks see neile nii väga meeldib. Päris äge on kuulda, et su looming kellelegi nii peale läheb.

Kas „Masohhist” jääb Grav Morbuse ainsaks maimukeseks või selle projekti nime alt meil veel midagi loota? Kas oled juba uut muusikat kirjutanud?

KAPA: Ma arvan, et kindlasti tuleb midagi veel, sest mul on Morbuse nimel sahtlis ootel üle kümne loo.

Tuleb ka mõelda, mis võiksid teineteise otsa sobitada. Tahaksin katsetada erinevaid žanreid. Mul on näiteks pooleli üks selline bluesilik lugu, mida ma tahaks õudselt Morbuse alt kunagi välja anda, aga ajaliselt ei oska öelda, millal see võiks võimalik olla. Tahaks ise loota, et äkki paari aasta pärast.

Kas sa oled mõelnud projekti lavale toomisele?

KAPA: Kui ma hakkasin Morbusega plaadi eesmärgil tõsisemalt tegelema, siis mõtlesin küll, et kui nõudlus on suur, võiks ju proovida selle lavale toomist. Aga võib-olla peaksin selleks rohkem tööd tegema, näiteks enne lavale jõudmist veel ühe plaadi tegema. Mul on ideid küll, kuidas võiks laval asju teha ja keda proovida bändi värvata. Mõne inimesega olen koguni rääkinud, et kas keegi oleks nõus näiteks tulema trumme mängima. Huvi on üles näidatud küll. Aga eks ma pean esmalt ikka ise mõtlema... Praegu olen rõhku pannud oma teistele muusikalistele projektidele, näiteks Strych:9 ja Puberteet. Tegelikult tahaksin ka Throcyte'ile ühe albumi juurde teha. Aga loominguli-

*** Süngete lugude röömsameelne looja
Kapa**

sus on selline asi, et sa ei istu lihtsalt maha ja lülita ennast sisse, et davai, nüüd teen. Arvan, et Grav Morbuse lavaletulekutki võib oodata alles paari aasta pärast, kui sedagi.

Grav Morbus pole seega sugugi sinu ainuke väljendusvahend – oled loonud muusikat jaburpungist (Puberteet) tehnilise death metali (Throcyte) ja pagan blackini (Kaev) ning kurameerinud koguni nu metaliga (Strych:9). Iseloomusta iga projekti lause või kahega. Mida praegusel hetkel neist enda jaoks kõige tähtsamaks pead?

KAPA: Praegust bändi Strych:9 pean kõige tähtsamaks. See on selline „nu metal tutvub death metaliga” projekt, kuhu on juurde lisatud ka vürtsikaid industrial metali elemente. Throcyte on praegu küll selline bänd, millega ma paraku nii aktiivselt ei tegele, kuna kõik liikmed peale minu on kas Tallinna kolinud või ongi olnud eluaeg tallinlased. Throcyte on olnud ilmselt mu muusikuelu kõige tõsisem bänd, aga mind ennast see nii väga enam ei tõmbagi – death metal oli minu jaoks väga põnev muusika siis, kui ma olin hilisteismeline. Puberteeti teen ma koguni enda jaoks üllatavalt meeldi, sest mulle meeldib inimesi naerma ajada ja nendes rõõmu tekitada. Mulle meeldib ka esineda, nii et Puberteedi kontsertidel on kõigil väga tore olla, kaasa arvatud meil endil. Kaevus ma alates selle aasta juunikuust enam tegevliigi ei ole.

Throcyte andis 2020. aasta alguses välja kauaoodatud plaadi „Disaster”. Millises seisus on bänd hetkel?

KAPA: Throcyte on hetkel pausil just bändiliikmete kauguse tõttu. See pole küll hea vabandus, sest mõned bändid suudavad ka kaugelt tegutseda. Samas on mul siin kodurindel Tartus ka väga aktiivsed bändid, kellega tegeledes, mulle tundub, saan muusikuna rohkem areneda.

Millist muusikat sa ise kõige rohkem kuulad ja mida selles hindad?

KAPA: Viimasel ajal kuulan ma hästi palju poppi – eriti sündipoppi – ja elektroonilist muusikat. Mulle meeldib selle dünaamilisus, sealhulgas laulu-harmooniad. Kui ma kuulasin peamiselt metalit, siis tundus kitarril soolotamine see raske asi, mille poole püüelda. Aga nüüd on uued eesmärgid. Näiteks tahaksin ma vokalistina jõuda väga palju ära teha, kuigi see on minu jaoks päris suur väljakutse. Popmuusika on iseenesest hea žanr, millele kaasa laulda ja sedamoodi ideid koguda. Samuti on elektroonilises muusikas palju erinevaid helisid ning sampleid, mis on minu jaoks hästi huvitav. Metalis valdavad elektrikitarr ja trumm, aga bassi pole vahepeal üldse kuulda... See mind enam väga ei tõmba, kuigi vahepeal satun ka seda nautima. Just hiljuti vaatasin Cannibal Corpse'i dokki ja mõtlesin, et tegelikult on ju seegi päris äge bänd. Lihtsalt ma ei kuula seda enam niipalju kui varem.

KOFFIN: Meie peamised eeskujud avaldasid albumeid kümme aastat enne meie sündi

Koffin on üks kõige kiiremini üleilmsesse tuntuusse tõusnud Tartu surmametalipunkt. Nende kevadel ilmunud demo „Nailed Into The Coffin” oli kui värske sõõm vanakooli, millest küllap paljud olid pikalt puudust tundnud. Mida Koffin ise sellest kõigest arvab, sellest kõnelesid Antile „1695/695” bändi loojad Sander (kitarr, vokaal) ja Herman (trummid). Jutuajamine toimus *death metal* bändile kohaselt Tartu Pauluse kalmistul.

Kes meile Koffini-nimelise ansambli kirstukaant avades vastu vaatavad? Mis tõi teid ühte sarka kokku?

SANDER: Kirstust vaatavad vastu neli noort Tartu poissi. Plaan bändi teha tekkis minul ja Hermanil 2019. aasta suve alguses. Alguses arenes asi niisama jämmibändina, kuid siis otsustasime ka päriselt lugusid kirjutama hakata.

HERMAN: Vaikselt kirjutasime oma asju ning esialgu oli lihtsalt idee salvestada demo, et siis edasi vaadata, mis saab. Aga siis tuli Karl Korts plaadifirmast Strok Records ja ütles, et niimoodi ei lähe: „Hakake promoma!”

SANDER: Tema lasi ka Grav Morbuse kasseti välja. Juba siis ma nägin, et see jõudis väga laialt maailmani. Nii ma küsisingi Karli käest, kas ta oleks huvitatud ka meie kasseti välja andma. Ta oli täiesti nõus ja siin me oleme.

HERMAN: Mõtlesime, et see oleks ka tema jaoks kasulik – tema saab demoga enda *labelit* promoda ja meie saame Koffinit promoda. Selline käsi peseb kätt diil.

Sander, sina vastutad kitarr ja vokaalide eest ning sina, Herman,

mängid trummi. Kes teil bändis veel on?

SANDER: Veel on bändis bassist Johan-Markus Kopp ja teise kitarriga peal Kenomar Kustavus. Sessioonbassist on meil hetkel Porvaldur.

HERMAN: Kenomari me saime juhuse läbi. Otsisime tükk aega teist kitarristi, aga ei osanud mõelda kellegi peale, kes oleks samamoodi selline noor poiss, nagu meie, ja kes täiega tahaks bändi teha. Aga siis leidsime Kenomari. Ta on meist paar aastat noorem ja realselt pilli mänginud kaks aastat. Mäletan, et kui ta proovikasse *try-outile* tuli, siis küsisin talt tema mõjutuste kohta. Ta vastas: „James Hetfield”. Selle peale ütlesin ma: Sa oskad siis tõenäoliselt *down pickida*, onju?” Ja siis ta pani kidra käima ja lasi lihtsalt „Ratatatatata!” Ei olnudki rohkem midagi rääkida – laususin: „Davai, sa oled sees!”

SANDER: Kord istusin koolis aulas, kus keegi parajasti rääkis midagi, ning samal ajal kirjutasin Kenomarile: „Ma kuulsin, et sa oskad kitarriga mängida. Bändi tahad tulla?” Selle peale vastas ta: „Ma ei tea. Vaatab!” Leppisime siiski aja kokku ning harjutasin temaga tunnike enne proovi riffe, et ta oskaks proovi ajal midagi teha. Pool tundi oli möödas,

kui mina olin juba tema vastuvõtmise poolt. Kenomar rääkis ka, et harjutab kõvasti *down pick*imist ja mingil hetkel sai aru, et mängis isegi „Master of Puppetsit” liiga kiiresti.

Bassist Johanit tean ma juba mitu aastat, me käisime samas gümnaasiumis. Ta mängis bassi *punk*bändis Hepapriit. Mõtlesin, et kui juba sõber on, kutsuks ka bändi. Meil polnud sellal suurt plaani bänd nii kaugele ajada, kus ta praegu on. Mõtlesingi lihtsalt nalja pärast teha sõpradega *death metal*it – et vaatame, mis saab. Johan oli vist ka ainuke, kes enne Kenomari tundis.

Metal-Archives’i andmetel on maailmas olnud neli Coffini-nimelist bändi (C-algustähega) – kaks USAst, üks Saksamaalt ja üks Šveitsist. Kõik on kuidagi seotud ekstreem-metaliga, alates thrashist kuni deathi ja blackini. Kas te teadsite oma bändile nime valides nende olemasolust?

SANDER: Teadsin juba alateadlikult, et C-ga Coffineid on oma mustmiljon erinevat bändi. Minu jaoks on juba ammu olnud sümpaatne, kui nimesse on pandud C asemel K. Kuulasin kord Austraalia bändi Sadistik Exekution albumit – see oli täiega kaootiline, hästi *sloppy death metal*. Nende muusika oli pooleldi hea ning pooleldi hästi häiriv. Kuid mulle on alati meeldinud, kui näiteks „Sadistik” ja „Exekution” kirjutatakse K-ga – nagu meil Tartus Sküllfükk Satänik Slütsil. Nüüd tekkis hea võimalus seda enda bändi nimes kasutada.

Mis inspireeris ja ajendas teie demo „Nailed Into The Coffin” laule?

SANDER: Demol on lood kronoloogilises valmimise järjekorras. Kui seda algusest lõpuni kuulata, siis on aru saada, et pilli- ja kirjutamisoskus on vahepeal kõvasti arenenud. Esimese loo puhul võtsime lihtsalt mingid riffid, mis mul olid kunagi ammu

kirjutatud, ja panime nad kuidagi kokku.

Ma pole kunagi valinud Koffini lüürikale kindlat temaatikat. Iga loo sõnad räägivad erinevast asjast. Nagu nimestki mõista, räägib esimene lugu „Deicide” religioonist. Teise pealkiri on „Legal Genocide”, kuid selle idee tekkis mul, kui vaatasin koolis ajalootunnis dokumentaalfilmi sellest, kuidas Stalin kolmekümnendatel Ukrainat näljutas. Seal sündisid mul esimesed ideed. Siis tuli koroonaaeg, mis pakkus veel ideid, seejärel inspireeris maailma ülerahvastatus ja muu selline. Ühel hetkel tekkis mul mõte, et kui toimuks nii-öelda legaalne genotsiid, siis milline see välja näeks. Kõigest sellest lüürika kirjutasingi.

HERMAN: Tegelikult instrumentaal oli „Legal Genocide’ile” juba ammu enne valmis.

SANDER: Mul oli sellel lool vist kaks või kolm erinevat lüürikaversiooni, kuni jõudsin lõpliku variandini. Kolmanda lauluga on naljakas lugu. Throcyte’i plaadiesitlusel, mida nad tänavu veebruaris Tartus Hellis tegid, mäletan, et Kapa ütles vist loo „Don’t Speak” alguses: „See lugu räägib minu klassivennast”. Selle peale hakkasin mõtlema, et minu koolis toimub samuti päris lolli sitta. Nii lihtsalt kuulasingi koolis paar nädalat, mis mu ümber toimus, ning sain nii palju inspiratsiooni, et kirjutada lugu „Stupid Thoughts”, mis kõiki neid koolikaaslasti maha tegi. Neljanda loo „Terminator” valmimise eel vaatasin kahte esimest Terminaatori filmi, mis on ju päris *heavy*’d. Mõtlesin, et kirjutaks lüürika, mis nende sisu kokku võtab – ja nii saigi.

Meil on praegu mõni uus lugu juurde tehtud ja nüüd on eesmärk võtta käsile mingi konkreetsem teema, millest kirjutada. Midagi, mis jääb pigem tumedamale poole, sisaldab

nihilismi ning võib-olla kurbust ja kannatust.

HERMAN: *Death metalit*, ühesõnaga.

SANDER: Tõsist *death metalit*. Mitte naljaga pooleks, nagu meie demol on.

Kuidas demo lindistusprotsess välja nägi?

HERMAN: Kui otsustasime hakata proovikas oma tehnikaga salvestama, siis mina ütlesin, et olen valmis. Istusin maha ja mängisin trummid umbes viiekümne minutiga sisse. Kõlas hästi, see oli piisav. Teise kidramehe Kenomari ema töötas kiirabis, mis tähendas, et ta ei saanud pandeemia ajal väljas käia. Sander pidi ise kõik kidrakäigud sisse mängima.

SANDER: Algul mõtlesime, et võtame kaks päeva nelja loo jaoks, et saaks kõik rahulikult korralikult sisse mängida. Esimese päeva esimese tunniga olid kõik trummid lindistatud. Siis mõtlesingi, et kui me juba nii kaugel oleme, siis proovime kõik ühe päevaga linti tõmmata. Kaheteistkümnest viieni mängisin kõik kitarrid, bassid ja vokaalid sisse. Seejärel tegin esialgse miksi ja saatsin kõik failid edasi Karl Kortsule, kes töötab Walter Production stuudios Tallinnas ning tegeleb heliga Damn Loud'is. Tema tegi lõpliku töötluse. See demo on üleüldse hästi selline *DIY*.

Demol kõlavad *sample*'id lähevad lugudega väga hästi kokku. Mille põhjal te need valisite?

SANDER: Vanakooli albumite introd on kõik nii erinevad ja peaaegu igaühel on mingil määral kasutatud sünti. Nii otsisin samuti sünti välja, valisin *Church Belli* ja *Church Organi* helid ja mängisin midagi sisse. Leidsin, et sünt võiks intros mängida just esimese loo „Deicide” alguskäiku. Võtsin täpselt samad noodid, tegime intro ja esimese loo vahele *cross fade*'i

ning see kukkus väga hästi välja. Samuti mõtlesin, et see oleks päris lahe asi, millega kas või kontserdi ajal lavale kõndida.

* *Koffini süda ja hing Sander ja Herman. Tartu Pauluse kalmistu 2020.*

Teise loo „Legal Genocide” *sample* on filmist „Night of the Living Dead” – mitte originaal, vaid *redo* aastast 1990. Võtsin ükskord mõned õudukad ette, et kuulata, mida sobiks sealt võtta *sample*'iteks. Kuulasin-kuulasin ja korruga ütles üks tegelane: „*This is hell on earth*”. Kui meil on laul, mis kritiseerib tänapäeva maailma ja mis sellest saanud on, siis see lause võtab kogu loo väga hästi kokku. Ülejäänud jutt ei lähe küll eriti kokku, aga just need viimased kaks lauset tabavad mõtet nii hästi.

HERMAN: Iga kord, kui see *sample* käib, käib mul jutt üle selja. Ma tean, et nüüd pean hakkama esimest *beat*i mängima. Sellest, kuidas ta raske häälega ütleb: „*This is hell on earth!*”, tunnen ma endasse uut energiat tulevat. See on vist mu lemmiklugu tervelt demolt. Esiteks meeldib mulle jõhkralt alguses olev *beat*, sest see on sada protsenti see, mida mulle mängida meeldib. Ja ma tegelikult mõtlesin selle *beat*i välja tänu Grave'i esikalbumi loole „Into the Grave”.

SANDER: Istusime proovikas, kuulasime Panterat ja hakkas mängima „Becoming”, mille esimene riff on hästi sarnane, ainult et sellel on vist *pinch*

harmonic, millele oli veel *wah* peale lükatud. Ja siis me lihtsalt muutsime ühe noodi ära, lisasime pausid...

HERMAN: ...põhimõtteliselt väike *rip-off*. Aga selles häälestuses ja koosseisus võttis lugu täiesti teistsuguse kõla. Mina olen ka täiesti südamepõhjani Pantera fänn, nii et mulle võib-olla just sellepärast meeldib mängida „Legal Genocide“.

SANDER: Neljanda loo „Terminator“ *sample* tuligi esimese Terminaatori filmi trailerist, kus ta kirjeldas, mis asi on Terminaator. Mulle näiteks meeldib väga Mortician, kes kasutab õuduka-*sample*’eid samuti väga palju. Eks suure fännina võtsin neilki *sample*’ite kasutuses eeskuju.

* **Koosseis 2020. aasta sügisel – sessioonbassist Porvaldur, kitarrist Kenomar, kitarrist-vokalist Sander ja trummar Herman. Koer ei kuulu bändi.**

Mis muusika peal te ise üles kasvanud olete?

SANDER: Suurema osa elust olen ma üles kasvanud tantsumuusika peal. Lapsepõlves oli mu suur lemmik näiteks Scooter. Siia maani on. Kindlasti üks suurimatest pöördepunktidest elus oli Lordi Eurovisioonil. Terve lasteaed laulis seda kaasa, kuigi jäin ise asjast eemale, sest muusika mind tollal ei huvi-

tanud. See oli lihtsalt selline lahe taustamüra – pere grillib ja kuulab raadiost Elmari tantsuõhtut. Aga kui sain vanemaks, avastas jälle *metal*-muusika. Üheteistkümneselt lasi sõber mulle mingit *metalcore*’i ning see tundus päris hea. Seal hakkas edasi arenema – tuli *deathcore*, seejärel *death metal* ja siis *black metal*. Ja nüüd olen jälle tagasi *death metal*’i peal ja lõpuks on hakanud mulle meeldima ka selline traditsionaalsem *speed* ja *heavy*. Minul on selline ilus teekond olnud.

HERMAN: Lapsest saati on mul olnud vana raadiomakk, kust ma kuulasin „Mõmmi ja aabitsa“ jutte ja igasugu muud kraami. Kord sortisin isa plaadikogus – mõned plaadid ikka vedelesid kuskil – ning leidsin Judas Priesti „Painkiller“i. Selle kaant nähes olin kindel, et pean seda kuulama. Kui ma siis plaadi mängima panin, ei osanud ma absoluutselt hoomata seda, mida kuulsin. „Painkiller“i kuulates tunnen ma tänapäevani end väikese poisina, kes seda esmakordselt kuulab. See juuris hästi sügavale sisse. Samas, koolis oli ju rääme popmuusika kultuur. Ega keegi väga ei kuulanud karmimat asja, eriti veel teises klassis. Mingi aeg olingi tugevalt popmuusika peal, aga kolmeteistkümneselt leidsin lõpuks endale *metal*’it kuulavad sõbrad. Nii sain uuesti teemasse sisse ja leidsingi enda jaoks igasugused Iron Maidenid, Black Sabbathid ning paar aastat hiljem esimese raskema asjana Grave’i, kui kuulsin nende 2012. aasta albumit „Out Of Respect For The Dead“. Peale seda tulid juba Obituary, Cannibal Corpse ja Deicide. Kuueteistkümneaastaselt hakkasin ise trumme mängima. Jämmisime niisama sõpradega, kuni tutvusin Sandriga ja alustasime Koffiniga. See demo on minu esimene *release* üldse. Nii et minu teekond muusikasse on küll olnud sinkavonka, aga olen kohale jõudnud.

SANDER: Minu jaoks oli üks otsustav sündmus veel aastal 2013 Amme Rockil nähtud Tapri kontsert. Olin siis kaksteist. See muutis tegelikult mu elu Lordi kõrval vist kõige rohkem. Tollest hetkest hakkas ekstreem-metal mullegi huvi pakkuma. Lugesin küll Facebookist, et „Tapper mängib fantaasiaküllast *pagan black death metalit*” – , aga ei teadnud, mis asi on *death metal* ja mis asi on *black metal*. Siis võtsin Vikipeedia lahti ja hakkasin bände kuulama – niimoodi see huvi järjest kasvas. Kogu ekstreem-metal, mida ma tänapäeval nii väga armastan, ongi Tapri alustatud.

Miks on *oldschool death metal* aastal 2020 oluline – see, et teil oleks selline helipilt, mis on sündinud tegelikult 80-ndate lõpul ja 90-ndate algul?

SANDER: Eks jah, *oldschool* on väga huvitav asi. Meie peamised eeskujud avaldasid albumeid umbes kümme aastat enne meie sündi. Aga minul on armastus *oldschooli* vastu lihtsalt sellepärast, et tänapäeva modernne *metal* ei lähe enam üldse peale. On üksikud uued bändid, mis mulle väga meeldivad, aga vanemat muusikat ja nende imidžit vaadates tunnen nendega mingit ühtekuuluvust. Tänapäeva muusikaga seda ei teki.

HERMAN: Minul kujunes side *oldschooliga* sellest, et ma kuulasin kunagi hästi palju *punki*, mis on väga lihtne. Siis avastasin ma *death metalit*, mis on tegelikult samamoodi väga lihtsa ehitusega, ainult et kiirem. Alguses tundub see võib-olla keeruline, aga kui panna muusika noodina kirja, siis näed, et see tegelikult pole seda. Mulle meeldiski mõnes mõttes minimalistlik lähenemine muusikale, millel on jõhkralt jõudu. Selles ongi minu jaoks *oldschooli* ilu – vennad lihtsalt jõid ennast täis, tegid paar *jointi*, mängisid ja tegid sellise asja, mis muutis raskemuusikat täielikult. Imetlen ja mängin seda stiili mitte sellepärast, et saada kuulsust, vaid

pigem austusest taolise muusika vastu. Selles on midagi, mis hoiab mind raskematelgi aegadel. *Oldschool death metalil* on ilu ja jõudu ning ta rõhutab emotsionaalseid aspekte, mille olemasolustki muidu ei teaks.

SANDER: Ma nõustun Hermaniga. Vanakooli kuulates tekib mingi emotsioon, mida mul modernsema *metaliga* absoluutselt pole. Tänapäeval kõlavad kõik bändid minu jaoks ühesuguselt. Neil on kõigil samasugune produktsioon ja kiired tehnilised käigud, aga vanakooli *metal*is on igal albumil midagi erist. Kellel on produktsioon halvem, kellel on teistsugune vokaal, kellel on basstrummi kõla teine... Kes peksab oma basskitarri, kelle basskitarri pole üldse kuulda ja nii edasi. Teine suur probleem on tänapäeval see, et kõik on liiga perfektseks aetud. Vanasti lindistatud muusikast on mõnikord kuulda, kui midagi on sassi läinud või kui midagi ei läinud päris täppi. Näiteks kuulasin üksipäev Cannibal Corpse'i plaati „Tomb of the Mutilated” ning sealgi läks loos „The Cryptic Stench” taldriku *beat* vahepeal rütmist välja – ja see ongi minu arust lahe, et nad jätsid selle ikkagi sisse. Tänapäeval oleks kohe: „Löika maha, tee see koht täpselt uuesti!” ja siis sämpeldatakse ja lõigatakse kõik asjad kokku. Ma üritasin ka võimalikult *oldschoolilt* salvestada. Paaris kohas pidin küll natuke lõikama, aga üleüldiselt on *trackid* kõik otse pandud. Paar väiksemat viga loomulikult on kuulda, aga see just lisabki minu arust autentsust. Pealegi nüüd kuulates ei panegi neid kohti enam tähele.

Surmast kui sellisest räägib vaata et iga *metal*-žanr, lisaks väga paljud teisedki stiilid *country*'st *death rock*ini. Mis on teie meelest *death metal* kui žanri peamised teemad ja sõnumid?

HERMAN: Olen alati tundnud, et trummid on minu jaoks see

instrument, kus ma saan täielikult väljendada ennast kui inimest, oma reaalsel loomust. Mind ei kõida väga laulmine soolikatest ja kitsedest – see pole minu teema. Ma kirjutasin ka ühele tõenäoliselt tulevase albumi loole lüürika sellest, mis tunne on reaalselt olla kurb. Kasutasin täiesti abstraktseid ja kõige haigemaid metafoore, seletamaks seda, mis tunne on üldse midagi tunda. Tahan järgi proovida, mis piirideni on võimalik lükata fantaasia ja reaalsuse vahelist ala. See on see, mida ma otsin muusikas, mida ma kuulan ja mida ma kirjutan. See on minu teema.

SANDER: *Death metal* on iseenesest meditsiiniõpilastele väga hea – igal albumil on ikka mõni lugu sellest, kuidas inimest tappa, piinata või muul moel vigastada saab.

HERMAN: Carcass!

SANDER: Jah! Aga siis ma mõtlesingi, et selle jaoks peab olema väga loov. Mul poleks midagi selle vastu, et vaadata mingit õudukat ning ümber kirjeldada, mida nad seal teevad – kuidas kellelegi kirves pähe lüüakse või midagi sellist. Väga lõbus ja lahe asi, aga tundsin, et mina ei suuda kuidagi selles suhtes originaalne olla.

HERMAN: Selles ei ole ilu; see võtab kirjutamisest *funi* ära.

SANDER: Jah, pigem ongi *fun* proovida, kui abstraktseks on võimalik konkreetsete teemadega minna. Minu lüüriline positsioon on praegu see, et *death metal* peaks olema veidi ka maailma vastu viha väljaelamine. Ma ise võtangi reaalselt elust häirivaid asju, kirjutan nendest laulu ning elan end nende kaudu välja.

HERMAN: Jah! Ma näen muusikat kui tööriista selleks, et suuta endale tunnistada või tunda reaalselt olemasolevaid asju. Sa võtad endal eest ära barjäärid, mis takistavad sul olemast

ülím inimene – olemast igas mõttes inimene.

Demo „Nailed into the Coffin” sai päris palju positiivset tagasisidet lähemalt ja kaugemalt. Kas olite selleks ise valmis?

HERMAN: See demo tuli minu meelest väga hästi välja. Ma küll siinamaani kuulan seda kriitiliselt – suudaksin ilmselt ka paremini mängida – , aga olen ülímalt rahul inimeste tähelepanuga. Ma mäletan, et olin demo avaldamispäeva hommikul üles ärgates nii õnnelik, teadmatagi, miks. Tegin arvuti lahti ja vaatasin üllatusega, et inimestele meeldis see, mida me mängime. See oli tõesti minu jaoks üllatav, sest olin valmis ka reaalseks kriitikaks. Eks me saime muidugi ka seda, aga valdavalt oli vastuvõtt väga soe.

SANDER: Kolme-nelja päevaga oli demol Youtube'is 1500 vaatamist. Kassetid müüsid läbi ühe päevaga – need läksid Kanadasse, Suurbritanniasse, Mehhikosse, Rootsi, Soome... Isegi keegi Austraalias jagas seda Bandcampis. Siinamaani ei suuda uskuda. Mina arvasin vaid, et saame demoga Eesti skenele näidata: „Me oleme ka olemas”. Aga nüüd läheme täitsa maailma mastaapi ja muidugi on seetõttu väike ärevus sees.

HERMAN: Ma ütlen ausalt, et kui ma hakkasin mõtlema sellele, et me läheme nüüd esinema, siis ma tõsiselt arvasin, et ma situn täis ennast, kuna olen võib-olla ainult paar korda oma elus varem esinenud. Aga ma olen nii põnevil, mis sellest saama hakkab ja kuhu see asi lõpuks välja jõuab. Tahan juba kuulda, kuidas meie uus album kõlada võiks.

SANDER: Elu sees poleks arvanud, et sihuke jämmibänd, mis harjutab nädalas korra või kaks, joob proovikas paar õltsi, kuulab mussi ja vahepeal mängib ka midagi, on nüüd jõudnud nii kaugemale, et meil on demokassett

väljas, millel oli alla nädala üle 1500 kuulamise. Väike hirm on küll selles, et nüüd on kõigil lootused üleval täispika albumi osas. Ma istun siin, demo tehtud, ja peas pole mitte ühtegi mõtet, mida muusikas edasi teha. Praegu on olemas vaid paar väiksemat riffi ja mõnele loole ka lüürika algus.

Samas oleme räägelt arenenud juba selle vähese ajaga. Alustades olin varem võib-olla paar korda proovinud üheaegselt kitarri mängida ja vokaali teha. Esimesed lood tegin selliseks, et kui näiteks riffis on neli nooti, siis oleks ühes reas neli sõna ja iga kord

nooti vahetades ütlen ühe sõna. Nüüd on juba nii, et käed töötavad iseseisvalt ja samal ajal vokaale peale röökida pole enam probleem.

HERMAN: Ma olen tõenäoliselt sama põnevil tuleviku osas kui inimesed, kellele see muusika meeldib. Päriselt, ma tahan ise ka teada, mis Koffinist saama hakkab.

SANDER: Võib-olla need, kes ootavad, teavad isegi paremini kui meie, mis bändil ees seisab. Mul endal pole õrna aimugi.

* Koffin esinemislõomas Punk & Rock festivalil 2020

SUICIDE: Meie elufilosoofiaks oli „root of all evil”

Järgneva intervjuu eesmärk on heita valgust ühele meie jaoks veel tumedavõitu perioodile Tartu *metali* varaajaloo. Suicide oli aastatel 1990–1995 tegutsenud *brutal death metal* bänd. Koljatil õnnestus välja peilida bändi vokalist-bassist Mafik, kes jagas väärt teadmisi nii Suicide'i tegutsemise kui ka toonase skene-elu kohta üldiselt. Samas jäi mõndagi salapärast endiselt varjatuks – nii nagu see olema peabki.

Räägi, kuidas jõudsid sa *metal*-muusikani ja milline olukord Tartus toonases *metal*-skenes üleüldse valitses?

MAFIK: *Metal*- ja *punk*-muusikani jõudsin pärast seda, kui olin ära käinud oma esimesel ja ka viimasel diskol. See oli aastal 1987. Muusikaliste kollektiividega oli siis veel kehvasti, põhiliselt tegutsesid bändid Tallinnas. Hiljem hakkasid ka Tartu metallistid viljelema muusikat ja tegema esimesi arglikke samme. Kindlasti oli toona üks vihasemaid tegijaid ansambel Nekropol, kes oli meiegi bändi toetaja ja mentor. Ära peab mainima ka Tartu laululaval loodud ühenduse Rocki klubi, mis koosnes sellistest tegijatest, nagu Fix, T-Klaas, GGG ning paljudest teistest headest muusikutest ja oma ala ekspertidest. Selle klubi alt hakkasime mingil ajal siia poole kutsuma ka välismaiseid ansambleid, näiteks Vaderi. Võib öelda, et just 1990. aastate alguses tõstis Eesti *metal* rajumalt pead; tekkis palju häid bände.

Sinu toleleagsest bändist Suicide on üsna vähe teada. Kuidas bänd loodi ja mida selle eluajal jõudsite teha?

MAFIK: Nagu tollel ajal ikka, asusime bändi tegema nullist. Soetasime tasapisi pille. Kuna midagi saada ei olnud, siis pidime olema väga paindlikud. Meile oli abiks Nekropol, kes laenas

või andis kasutada oma tehnikat. Need vennad ehitasid ka ise plokke ja pille. Kui bänd oli juba loodud, siis vajasime ka prooviruumi. Neid meil ikka oli – alguses ühes keldris, siis Tõrvandi spordisaali jõusaalis ning edasi maandusime juba vägevas ohvitseride majas (Tartus aadressil Puiestee 73a). Saavutustest väga uhkelt rääkida ei saa, aga salvestasime siiski ühe loo ja andsime vist kokku kolm-neli kontserti. Kontserdid olid menukad, näiteks „Live in the street”, „Metal ülevaatus”... Esinesime koos Nekropoli, Westsoniga... Ega väga ei mäletagi. Hea oleks mõni vana kontsertplagu üles leida.

* *Suicide* esinemas „Live in the street”

Selline seik veel. Ohvitseride maja prooviruumi rendi tasu oli siis kroonides. Kui palju täpselt, seda ma enam ei mäleta, aga raha meil *anyway* ei olnud. Tasu tuli seega maksta natuuras. Tegime remonti,

riisusime aeda lehtedest ja kohustusime andma vähemalt kaks kontserti aastas. Kord olime üheks selliseks esinemiseks repertuaari ette valmistanud ning seadsime ennast kontserdipäeval eesriide taha valmis. Nagu tegijad kunagi, ajasime jalad harki, eesriie avanes, kitarr tõmbas esimese ragiseva noodi... grrrrrrrrr, trummi-soolo, rõgin, korin ja surmavad akordid. Ning saalist vaatas meile vastu paarkümmend inimest, umbes pooled neist ohvitserid... Arusaamatud pilgud ja saali keskel mõni ebalev harv plaksutus. Klots jooksis ikka täiega kokku.

Kuidas muusikaline tegevus oli seotud teie elufilosoofia ja ideoloogiaga?

MAFIK: Oi-oi-oi, selle elufilosoofia võtaks kokku sõnadega „*Root of all evil*”. Vanapagana uskumused olid. Otsisime ka sügavamalt tõdesid, aga ei andnud needki mingeid häid vastuseid.

Tollase Tartu metal-skene kohta räägitakse süngeid lugusid stiilis „need Tartu tüübid olid ikka eriti kurjad”. Äkki saad valgustada, miks nii?

MAFIK: Ha-haa! Olid! Pigem ikka räägiti. Aga noh, eks muidugi oli vaja kõike katsetada ja kogeda. Selline tegevus kutsus 1994. aastal esile klaperjahi satanistidele, mille tulemusena muutus Tartu kohe rahulikumaks.

Toona kirjutas ajaleht Postimees, et Tartu kohtumajja toodi spetsiaalselt vana ja väsinud mööbel, sest „need Tartu hullud lõhuvad ju kõik ära”. Kohtumaja asus siis publi Illegaard peal.

Kes Suicide'is mängisid?

MAFIK:

Laul/bass: Mafik

Soolokitarr: Gori

Taustakitarr: Sokk

Trummid: Gena

Bassi tuli hiljem mängima Anx.

Lisaks olid meil helimehed, taustajõud, väljaviskajad ja isegi *tattoo*-meistrist sõnasepp Stusik.

Millal ja mispärast teie tegevus lõppes?

MAFIK: Eks ta selle klaperjahi tõttu lõppes, aeti laiali. Endal tekkis juba pere, teistel muud huvid. Kindlasti mängis oma rolli ka muusika kiire areng – uut muusikat ja häid bände tuli lademetes ning nendega ei jõudnud konkureerida. Aga mälestus jääb.

Ja traditsiooniliselt viimased sõnad on sinu.

MAFIK: *Metal-* ja *rock-*musa on mind terve senise elu saatnud ja juhatanud ning kui peaksin Peetruse ees seisma, siis on mul kindlasti mõned head plaadid kaasas. Ja nagu vanad pleknabad ütlevad, siis „raisk, see oli hea!”

* *Suicide'i* fotosessioon Tuigo kalmistul

ZERGEYTH: Minu eesmärgiks on olnud luua kurja ja kompromissitult karjala *black metal*it

Eesti *metali*elu kohta pakub sotsiaalmeedia iga päev meeletul hulgal uudiseid, kuid piiridetagustest tegijatest teame me õieti üsna lünklikult, isegi kui nad on meie keelesugulased. Siiski väärivad nende ettevõtmised lähemalt tutvumist. Sestap usutles Merit Müller Peterburi muusikut Zergeythi, kes on juba tükk aega ajanud omanimelist rahvamuusikaga põimitud karjalakeelset *black metal* projekti.

Avaldasid 2013. aastal oma esimese täispika karjalakeelse albumi “Pajot kezäs kodoilas”, mis ühendab *black metal*it karjala rahvamuusikaga. Kas selline kombinatsioon oli Zergeythi jaoks loomulik valik või on su muusika aja jooksul muutunud?

ZERGEYTH: *Terveh* kõigile lugejaile! Võib öelda, et jõudsin selleni loomulikul moel: idee tekkimise ajal kuulasin *blacki* ja *folki* rohkem kui muud muusikat, kuid lõplik otsus kombineerida *black* ja Karjala temaatika sündis pärast matku Venepoolses Karjalas, mille käigus sattusin ka mõnda üsna raskesti ligipääsetavasse paika. Lisaks löid tõenäoliselt ka geenid välja: mul on andmeid, et minus voolab karjala verd, ehkki ma pole siiani veel leidnud selle kohta päris kindlaid tõendeid. Mõned muusikalised ideed sündisid küll juba mitu aastat enne albumi väljaandmist, mil ma olin karjala *metali* mõtetest veel väga kaugel, kuid mulle tundus, et nad sobivad hästi albumile, ning nii ma neid kasutasingi.

Selle albumi lüürika oli seotud karjala rahvapärimusega, kuid samas vihjab ka tänapäevastele Karjala muredele – noorem rahvas liigub linnadesse ning külad surevad välja. Räägi palun lähemalt sõnade kirjutamise protsessist! Kes on sõnade autor ja millest on need inspireeritud?

ZERGEYTH: Minu karjala keele oskus on ise sõnade kirjutamiseks liiga kesine, kuigi suudan vabalt lugeda ja saada aru teksti üldisest mõttest. Nõnda asusin otsima inimest, kes suudaks sõnu kirjutada, ning leidsingi ta – ühe elatanud soome keele õpetaja. Ta kirjutas karjala livvi murdes erinevatel teemadel väga lüürilisi ja pehmeid salme, millest mõnestki said laulusõnad. Kahjuks kadus ta varsti ning ma leidsin ühe neiu, kes oli nõus tõlkima minu venekeelseid tekste karjala keelde. Sedamoodi sündisid albumi jaoks veel kahed laulusõnad. Üks neist, “Vuottovuara”, räägib ühest kuulsast mäest, millel oma rändude ajal käisin. Teine, “Jälles Ajandu”, kõneleb põdraküttimisest ja hundi aitamisest jahil. See idee on pisut sarnane “Kalevala” eeposest tuntud jahilooga, kuid põhineb hundi kodustamise ja koera kujunemisega seotud teorial – lugesin sellest kord ühest tootemloomadest kõnelevast artiklist.

Millist tagasisidet oled esikalbumile saanud, eriti karjalastelt?

ZERGEYTH: Arvustused olid enamasti positiivsed, kuid neid oli üsna vähe, sest ma ise polnud seotud albumi levitamise (püüan teise albumi avaldamise järel asju teistmoodi ajada). Muidugi esines kriitikat, kuid peamiselt nõrkuste kohta, millega isegi kursis olin. Tõtt öeldes kestis töö albumiga peaaegu kolm aastat ning mõned asjad selles said alguse koguni seitse aastat varem, olles 2013.

aastaks juba vananenud. Sellest hoolimata ei soovinud ma midagi välja jätta või muuta; see oleks venitanud plaadi ilmumist veel umbes aasta võrra. Konkreetselt karjalastelt arvustusi ei tulnud, kuigi jagasin neile isiklikult mõned plaadid. Ainult mu karjala keele õpetaja ütles midagi sellist, et “See on väga huvitav, kuid ma kuulan ise teistsugust muusikat ja see on minu jaoks liiga raske”. Arvan, et seda võib võtta kõigi karjalaste tagasisidena.

Oled välja andmas uut albumit. Mida võime sellest oodata? On's sel sees samasugune karjala vaim või oled valinud oma loomerännakutel uue raja?

ZERGEYTH: Uus album erineb eelmisest mitmes mõttes. Karjala tuum jääb ikka alles. Laule on rohkem, kuid ainult üks neist on akustiline – ülejäänud on kõik *black* ja *black*-laadne *metal*. Soovisin päris algusest peale teha nii kurja ja kompromissitu albumi kui võimalik; millel oleks karm ja rõhuv Karjalat puudutav lüürika. Näiteks kavatsesin edasi arendada külade kadumise temaatikat. Esimesel plaadil oli vaid üks selline lugu, kuid selles valitses üsna nukker-melanhoolne meeleolu. Nüüd tahtsin muuta õhustiku raevukaks, toimuvaga mittenõustuvaks, kriitiliseks. Siiski omandas muusika kõigest hoolimata meloodilisemaid toone, kuna tegelikult on päris keeruline välja mõelda kümme lugu, mis koosneksid ainult tihedatest *blast* *beat*idest ja *tremolo*-käikudest.

Kõik sõnad on sel korral mu enda kirjutatud ning lisaks kaasaegsetele teemadele leidub albumil ajaloost kõnelevaid lugusid. Tõlkijatega oli nüüdki probleeme – kaks tüdrukut, kes sellega tegelesid, pehmendasid oluliselt mu tekste, nii et lõpuks ei jäänud neisse ühtegi sündsusetut sõna. Muideks, sel korral on sõnad põhjakarjala murdes, mis on mulle endale lähedasem. Üks muutus veel –

sel korral salvestas trummiosad sisse päris trummar ning ta tegi seda väga hästi. Mul oli küll kõvasti tegemist tema leidmise ja salvestamise korraldamisega.

Album on planeeritud anda välja 2020. aasta detsembris või 2021. aasta jaanuaris (hetkel on käsil miksimine), nime tal praegu veel pole. Esmalt laen ta üles kõige populaarsematele platformidele – Bandcampi, iTunes'i, Spotify'sse jne. Hiljem võib-olla avaldan selle ka CD peal.

* *Mees ja kannel – ajatu kombinatsioon*

Esimesel plaadil mängisid sa ise sisse kõik instrumendid, sealhulgas rahvapillid, nagu kannel. Mis pille saame kuulda sel korral?

ZERGEYTH: Uuel albumil on esindatud pea kõik samad pillid mis eelmisel korral, välja arvatud flööt. Kannelt kasutasin vähem, kuna see ei sobinud kontseptuaalselt enamikesse lugudesse, ning kui aus olla, siis pole ma kandlel jõudnud veel soovitud mängutasemeni.

Kes on mõjutanud kõige enam su muusikat ja helipilti? Millist muusikat kuulad enamasti kodus?

ZERGEYTH: Eri eluetappides on mind mõjutanud paljud erinevad bändid. Võib-olla õnnestub mul siin isegi luua mingi nimekiri kõige olulisematest kollektiividest, mis on mind kujundanud viieaastaselt alates: Rainbow – Deep Purple – Vene bändid Chimera ja Grazhdanskaya Oborona – Burzum (ja Bathory) – Moonsorrow. Need nimed avaldasid mulle omal ajal kõige enam muljet, jättes kustumatu jälje, kuid muidugi võiksin nimekirja lisada veel palju suurepäraseid ansambleid. Praegu eelistan sedasama *black metalit* (Dark Funeral, Naglfar, Burzum, Horn jt), midagi eepilist nagu Moonsorrow või Ensiferum, mõnikord midagi industriaalset nagu Turmion Kätilöt, Hanzel und Gretel, Knorkator või Vergeltung Venemaalt, vahel ka *folki* ja vanu soome, saksa ja vene laule. Ning siia hulka kuulub ka üsna palju erinevat muusikat alates vähetuntud *popist* ja *jazzist* kuni klassikalise *heavy metal*i ja *NSBM*-ini.

Rääkides veel inspiratsioonist – mis on su lemmikud kirjandusest, kunstist ja filmimaailmast?

ZERGEYTH: Nagu muusika puhulgi, on mul raske välja tuua üht konkreetset nime. Kirjanduses pole ilmselt keegi suutnud ületada Vene klassikuid (Dostojevski, Harms, Tšehhov, Puškin, Šolohov ja teised), ehkki mu lemmikute sekka kuulub ka Nietzsche, Schopenhaueri ning ilukirjandusest Ken Kesey', Douglas Adamsi ja Philip Dicki teoseid, nagu ka kaasaegsest Vene kirjandusest Vladimir Sorokini loomingut. Otse loomulikult jääb Kalevala ammendamatuks inspiratsiooniallikaks veel aastakümneteks. Filmidest rääkides on mul küllap tüüpiline 1980-ndatel sündinu maitse: klassikalised märulid ja fantaasiafilmid (“Terminator”, “Alien”, “Predator”, “Die Hard”), komöödiad ja paroodiad Nielseni, Kerry',

Estevezi ja teistega ning paljud nõukogude filmid, kuna Nõukogude Liidus oli palju suurepäraseid näitlejaid ja filmitegijaid. Ajalooainelistest filmidest on mu lemmikud “Русь изначальная” (“Primary Russia”), Nõukogude Liidu-Norra ühistöös valminud “И на камнях растут деревья” (“Trees Grow on the Stones too”), “Valhalla Rising” ja veel mõned.

Kunsti osas piirdun kommentaaridega maalikunsti kohta. Mulle meeldivad atmosfäärilised maalid: maastikud (tihtipeale lihtsatest asjadest, nagu sügisestest või talvistest metsadest ja jõgedest) ja merevaated. Autoreid ei hakka ma siinjuures isegi nimetama, sest isegi mu isiklike tuttavate seas leidub vähetuntud kunstnikke, kes loovad suurepäraseid teoseid, küündides koguni kuulsate Šiškini või Aivazovski tasemele. Ja otse loomulikult Kittelsen.

Kuidas kirjeldaksid *metal*-skenet Peterburis? Kas ühtemoodi mõttevaid muusikuid on lihtne leida ning kas bände ja kontserte on piisavalt? Mis on Piiteris praegu kõige populaarsem *metal*i stiil?

ZERGEYTH: Tegelikult ei tea ma Peterburi *metal*-skenest suurt midagi ning kohalike bändide kontsertidel käin üsna harva, nii et minu hinnang ei pruugi olla sugugi objektiivne. Isiklikult pole ma viimastel aastatel kuulnud midagi eriliselt põnevat. Vanad bändid mängivad tuntud vaimus, aga paremini ja professionaalsemalt. Paljud uued bändid, kes on alguses millestki väga innustunud, kaovad aga skenest mingil põhjusel kiiresti. Üha rohkem ja rohkem bände püüdlevad kommertslikkuse poole kas *death-core*'i, *rap-core*'i või muude *core*-või *techno-metal*i stiilide abil. Ma ei arva, et see oleks iseenesest halb, kuid minu jaoks on nad liiga tavalised – väga äge varustus, kompleksed lood, professionaalne mängutehnika, mida kadestada (ja eks ma tihti

kadestangi), kõvasti efekte, tipp-tasemel salvestised ja turundus, aga... puudub kvaliteetne muusika ise. Võin seda küll kuulata, olla pahviks löödud kõikidest eelmainitud tugevustest ning tunni pärast unustada koguni bändi nime. Samas näiteks vähetuntud Saksa *black metal* bänd Horn on rõõmustanud mind juba kümme aastat, kuigi on väga lihtne ja minimalistlik. Kõik selles keskendub vaid muusikale, atmosfäärsusele ja energiale, vastandina tühjale professionaalsusele ja tarbetule helikvaliteedile, mida paljud bändid taga ajavad. Vahest ainus Peterburi *metal*-bänd, mis mulle meeldis, oli industriaalimaiguline Vergeltung. Nad olid minu meelest väga alahinnatud ning lõpetasid oma tegevuse paar aastat tagasi.

Hoolimata linna suurusest on mul väga raske leida siin sarnaselt mõtlemaid inimesi. Arvatavasti on põhjus selles, et ma ei soovi loomingulistest küsimustest minna kellegagi kompromissile; olen harjunud kirjutama ja tõlkima omi ideid just sellisesse vormi, mida parajasti vajan. Lisaks taandub väga heade pillimängijate kutsumine sageli ikka raha taha. Siiski on mu sõpruskonnas palju häid muusikuid, kellest võiksin teoreetiliselt kokku panna täismahus Zergeythi koosseisu kontsertide andmiseks, kui ma peaksin selleks

kunagi vajadust tundma.

Mängin praegu kitarriga ka industriaalibändis Repus Tuto Matos. See on küllap üks põhjusi, miks ma pole esinenud Zergeythiga: harvad kontserdid Repus Tuto Matosega rahuldavad mu lavavajaduse täielikult.

Mis plaanid on sul Zergeythiga uue albumi avaldamise järel? Kas on lootust näha bändi esinemas?

ZERGEYTH: Praegu on mu peamine plaan anda välja käsilolev album. Selle avaldamisel on ilmnunud mõned suured probleemid ja takistused, mis on kogu tööprotsessi venitanud juba mitme aasta pikkuseks, ning ootan pikisilmi võimalust keerata see lehekülge edasi. Suures pildis oleks eesmärk avaldada albumeid nii tihti kui võimalik ning õppida salvestama ja avaldama loomingu kiiremini kui esimese kahe albumi puhul. Arvatavasti annan pärast uut albumit välja singli või 4–5-loolise minialbumi. Mul on selle jaoks ka ideid kogunenud, aga praegu keskendun käesolevale plaadile. Kontsertide võimalusest juba rääkisin, pean neid lähiaastatel eri põhjustel eba-reaalseteks. Aga samas võib kõike juhtuda.

* *Zergeyth metsaretkedel*

Ziegenhorn: Töötame selle nimel, et skene jääks ellu ja areneks edasi

Mõnda bändi peibutab raha ja kuulsus, teistele jälle lihtsalt meeldib mängida. Ja on bände, kes mõistavad näha suuremat pilti ning võtavad oma südameasjaks kogu muusikaringkonna tervise eest hoolitsemise. Sarvilise kõlapildiga Ziegenhorn on üks selliseid ning pole ka ime – hoolimata bändi noorusest on kõik selle liikmed kogenud *metal*veteranid, kes teavad, kuidas asju ajada. Anti „1695/695” vestles Ziegenhorni pealiku Kruxatoriga bändist, Tartu skenest ja missioonitundest.

Millal sa Tartusse elama tulid? See oli ju kõigest mõni aasta tagasi.

KRUXATOR: Esimest korda käisin ma Eestis 2015. aastal. Tartusse kolisin ma ülikooli tõttu 2018. aastal.

Kas Tartu skenesse tulemine oli sinu jaoks lihtne? Kas leidsid *metali*-inimesed ja -seltskonna kiiresti üles?

KRUXATOR: Alguses näis see väga raske, aga nüüd kahe aasta pärast tundub, et ma tean peaaegu kõiki inimesi. See võtab küll natuke aega. Alati on algus veidi keeruline – kui sa ise oled uus, siis sa ei tahaks seltskonna üritustele kutsumata tulla, aga kui sa kedagi ei tea, siis keegi ka ei kutsu sind kuhugi. Aga sain siiski inimestega tuttavaks ja nüüd, nagu ütlesin, tean enamikku siinset *metal*-rahvast.

Nii et sind on omaks võetud ning oled osa skenest?

KRUXATOR: Ma ütleks küll nii. See on asi, mis mulle siin väga meeldib. Ma elasin kolm aastat Šotimaal ja teisteski kohtades ning mulle tundub, et siin on esimene koht, kus on päriselt *metal*-skene. Šotimaal oli meid kaheksa kuni kümme inimest, kes tegid muusikat, kuid samas polnud

see ühiselt tegutsev sõprade ring. Siin seevastu tundub, et skene pole ainult need inimesed, kes tegelevad muusikaga, vaid ka need, kes aitavad – kes tulevad kontserdile, ostavad *merchi* ja nii edasi ja nii edasi.

Kus sa üldse veel oled elanud – Saksamaal, Šotimaal...?

KRUXATOR: ...Rootsis, Soomes, Norras ja lühikest aega ka Prantsusmaal.

Kuidas sa võrdleksid veel Tartu ja Eesti *metal* skenet teiste maade omaga, mida sa oled näinud?

KRUXATOR: Siin oli tõesti esimene kord, kui ma nägin õiget skenet. Näiteks Saksamaal selles piirkonnas, kust ma pärit olen, oli suur *thrash metal* skene. See tähendas, et paljud inimesed lihtsalt mängisid bändides, esinesid ja said päris kiiresti nii-öelda staariks. Üks nendest bändidest, Dust Bolt, on praegu päris suur nimi *thrash metal*is. Siin tundub rohkem, et inimesed aitavad üksteist, hoiavad kokku. Kindlasti juhtub mõnikord ka draamat või midagi sellist, aga need on väikesed asjad. Mis mind veel üllatab – kui lähed kontserdile, siis sa tead, et kindlasti on mingi tehnika kelleltki laenatud. Näiteks Ausini trummikiiti on päris laialt kasutatud.

Sellist asja pole ma varem näinud. Mujal on oldud pigem nagu „See on meie oma ja kui sa tahad midagi teha, siis pead maksma”. Suhtumine pole nii sõbralik, nagu siin Tartus.

Räägime Ziegenhornist. Kuidas sa leidsid bändi jaoks bassist Porvalduri ja trummar Ausini?

KRUXATOR: Kunagi Tartu peal väljas olles kohtasin Valdi naist. Jutu käigus ütles ta, et tema mees on bassimängija ja kuna mul oli mõte uus bänd teha, siis ma arvasin, et võiks teda kampa kutsuda. Mul oli juba kaks bändi Šotimaal, aga tahtsin ka Eestis midagi uut teha, kus saanuksin aktiivselt mängida. Nii saingi Valdiga kokku. Ausini trummimänguuskust nägin ma esimest korda Ulgurännu kontserdil Võrus 2018. Mõtlesin seal: „See on väga hea trummar ja oleks väga äge, kui ma saaksin temaga bändi teha”. Valdi mängis samal ajal Ausiniga juba Sküllfück Satänik Slütsis. Küsisime Ausini käest, kas tal oleks huvi meie bändiga liituda. Ta oli nõus ning nõnda tulimegi kokku.

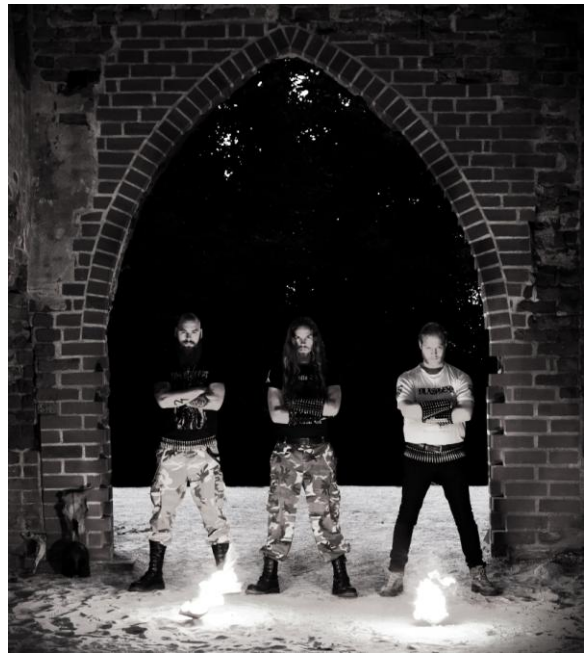
Ziegenhorni kontseptsioon põhineb väga tugevalt kitsedel. Mida kitsed sinu jaoks sümboliseerivad?

KRUXATOR: Kitsed on juba ammu *metali* olemuses sees – kui vaadata kas või Bathoryt ja Venomit. *Metal* on mäss; kui lambad järgivad juhti, siis kitsed teevad, mida ise tahavad.

Kitseteema tekkimise põhjus oli tegelikult selles, et kui ma otsustasin Eestis bändi teha, siis tahtsin, et see oleks väga agressiivne, sest minu meelest sellal siin kuigi palju agressiivseid bände polnud. Bändile oli muidugi nime vaja. Ma ise olen alati arvanud – ja ka üks hea sõber tegi selle kohta nalja –, et kui bändil on nimes „*goat*”, siis on see tavaliselt hea bänd. Mulle näiteks meeldib väga Goatsmegma, aga neid on veel – Goatslave, Goat Torment, Goath, Goatpenis... Sellepärast ma arvasingi:

„Okei, *goat* on hea valik”. Aga kuna tuli välja, et enamik *goat*-nimedest on juba kasutatud, siis tõlkisin *goati* lihtsalt saksa keelde. Sellepärast on *Ziegenhorn*, mitte *Goathorn*.

Bändi puhul tuleb alati ka mõelda, millest muusikat tehes tahaks rääkida. Mul on juba olemas teised projektid, kus ma saan laulda filosoofiast või teistest asjadest, ning tundus, et Ziegenhorni puhul peab lähenemine olema agressiivsem. Nii et see ongi lihtne *straight to the point*.

* Ziegenhorn anno 2020 – Puritanical Goatblasting Tyrantichrist Bearing Judgement ov Hellfire, Kruxificator of Extragoatial Might, Baphometal Sado-mator of Black Impurity

2020. aasta on olnud eriline. Mis plaanid teil alguses kontsertidega olid?

KRUXATOR: Esimene kontsert oli meil küll kavas kõigepealt Eestis mängida, aga tookord polnud see võimalik. Seejärel plaanisime esineda Barther festivalil Saksamaal. See on nüüd samuti edasi lükatud järgmisesse aastasse. Loodame, et koroonat siis enam ei ole, sest seal mängida on päris tore võimalus.

Kuidas on võimalik, et ühe täitsa uue bändi esimene kontsert on suurel festivalil?

KRUXATOR: Ma tunnen festivali korraldajaid ning eelmisel aastal me mängisime seal Death Kommanderiga, kus ma laulan. Nad otsisid bände; ma tutvustasin ühele organiseerijale Ziegenhorni ja talle see meeldis. Barther festival on Eesti omadest natuke suurem, aga Saksamaa mõistes on see tegelikult väga väike *underground* festival. Selle peakorraldaja soovib, et ka *underground* bändid seal mängiksid. Sel põhjusel tekkiski meil võimalus seal esineda.

Kõigest hoolimata on teil nüüdseks toimunud kaks kontserti – Tartu klubis Rock & Roll ja Võrus Stedingu majas. Need ei jää ju teie viimasteks?

KRUXATOR: Loodetavasti. Esimene kontsert oktoobris Tartus osutus väga edukaks ja oli väga tore, et nii palju rahvast tuli. Ma ise poleks sellega arvestada osanudki. Ka teised bändid olid toredad. On ilmselt väga harva kontserte, kus koguni kaks bändi teevad oma lavadebüüdi – teine selline oli Swarn. Novembris esinesime Võrus, sellega jäin samuti väga rahule, sest rahvast, sealhulgas noori, tuli päris palju. Järgmisel aastal mängime võib-olla näiteks Viljandis. On ka plaan mängida veebruaris Tallinnas, aga see on hetkel veel lahtine.

Kui tahta mängides sama energiat välja anda, siis ei tohiks bänd liiga tihti esineda. Samuti on kontserdiküllastajatel igav kogu aeg samu nimesid näha. Üks meie eesmärke on mängida just neis kohtades, kus tavaliselt *metal*-kontserte ei toimu. Sellepärast tegimegi Võrus ja plaanime Viljandit – et *metal*-skene ei sureks väikestes kohtades välja.

Olete lindistanud ka esimese demo „Goat Demo(n)”, mis on praeguseks välja müüdnud. Mis kuulajat veel ees ootab?

KRUXATOR: Me andsime loo kogumikule „Tarbathian Fortress”. Meil on selles loos kaks külalisvokaali, mis annavad kindlasti loole juurde. Kavatsime järgmisel aastal lindistada uue albumi, mis peaks valmis saama enne Bartheri festivali. Tahtsime õigupoolest seda juba tänavu teha, kuid koroonatõttu läks plaanide teostamine raskemaks.

Sa ise oledki äsja välja tulnud ühisalbumi „Tarbathian Fortress” idee autor ja peamine korraldaja. Milleks seda üldse vaja on? Miks sa seda teed?

KRUXATOR: Nagu juba enne ütlesin, siis mulle väga meeldib, et siin on nii hea muusika-skene. Samas välismaalastega rääkides selgub sageli, et nad ei tea ühtegi Eesti bändi või kui, siis ainult Loitsu, Metsatõllu või mõnikord isegi Thou Shell Of Death'i. Minu meelest on head ka noored ehk uued bändid, kes võiksid Eesti skenet hästi tutvustada. Sellepärast soovingi näidata, et meil pole siin pelgalt bändid, vaid ka see eriline vaim ja ühteoidev skene. Kõik selle plaadi juures on Tartus tehtud. Sealjuures üllatas mind väga, kui palju on siin potentsiaali – hulgaliselt inimesi, kes oskavad asju väga-väga korralikult teha, olgu selleks miksimine või *artwork*. See ongi minu meelest *underground*. Kõik tehakse ise, mitte ei maksta mõnele professionaalile kaks tuhat eurot plaadi lindistamise või miksimise eest. Tahtsingi näidata, mida me võime oma bändidega korda saata ja et Tartu võib selle üle uhke olla.

* Kruxator plaadiga „Tarbathian Fortress”

Millised Eesti bändid sulle endale meeldivad?

KRUXATOR: Neid on isegi päris palju. Alguses ma ei teadnud eriti Eesti bände, aga praegu meeldivad mulle näiteks Goatsmegma, Thou Shell Of Death, Ulguränd, Swarn, Koffin. On mõni veel, aga just need meeldivad mulle praegu kõige enam.

Nagu su jutust välja tuli, pole Ziegenhorn su ainus bänd. Räägi ka oma teistest kollektiividest ja projektidest!

KRUXATOR: Esimene bänd, millele ma vokaalid lindistasin, oli Demonic Obedience. Sellega peaks veel vokaalid ja basskitarri salvestama, siis tuleks meil ka varsti uus album välja. Kahjuks on mul praegu ajaga kitsas, sellepärast võtab see töö rohkem aega, kui ma oleksin tahtnud. Just hiljuti lõpetasin vokside salvestamise Death

Kommanderi albumi „Pro Patria Mori” jaoks, mis samuti neil päevil ilmub. Mul on ühe Saksa sõbraga ka üks uus *black metal* projekt kahe akustilise kitarriga, millele lisanduvad trummid ning vokaalid. Usun, et võib-olla 2021. või 2022. aastal tuleb sellegagi midagi välja.

Death Kommander on bänd, kus iga liige elab erinevas riigis, eks ole?

KRUXATOR: Iga liige on pärit erinevast riigist.

Kas suurem osa liikmeid elab siiski lähestikku? Kuidas on võimalik niiviisi kaugelt bändi teha?

KRUXATOR: See on küll paras väljakutse, sest kolm inimest elavad praegu Šotimaal Edinburghis, üks Šveitsis ja mina siin Eestis. Enne koroonat tulime umbes iga kolme kuu tagant kokku, aga nüüd pole see enam võimalik. Me isegi tegime omavahel nalja, et inimesed tulevad meie kontserdile ja vaatavad meie proovitegemist. Tegelikult see süsteem töötas väga hästi. Meil oli kusjuures sel aastal planeeritud ühes Balti riigis ka üks festivaliesinemine, mis on edasi lükatud (seepärast pole see info veel avalik). Ja sa küsisid, millistest riikidest liikmed pärit on. Me elasime vahepeal kõik Edinburghis, aga mina olen Saksamaalt, kitarrist Ben on pärit Šveitsist ning bassist Marek Poolast. Kitarrist George on kreeklane ja trummar Matt on Inglismaalt, kuid elanud juba lapsest saati Šotimaal.

Mis teid ühendab – kas sarnane muusikamaitse?

KRUXATOR: Alguses meeldis paarile liikmele lihtsalt Bolt Thrower ning nad kirjutasid samas vaimus lugusid. Nagu me kõik teame, tuli Bolt Throweri viimane plaat välja 2005. aastal. Alguses nad tahtsidki seda projekti ainult kahekesi teha, kuid siis kutsusid minu ja seejärel ka teised juurde. Nii saigi Death Kommander

päris bändiks. Meile kõigile väga meeldib Bolt Thrower, seepärast on meie stiil väga sarnane. Järgmise albumi *outros* „Pro Patria Mori” ütleb sõnu koguni Venom Inc.-ist tuntud Demolition Man.

Kujuta ette, et oled teinud bände mitukümmend aastat ning vaatad vana mehena oma elule tagasi. Mida sa tahaksid *metal*is suures plaanis saavutada?

KRUXATOR: Teen kõigepealt muusikat iseendale ja kui teistele ka meeldib, siis on tore. Minu muusika on eri instrumentide abil väljendatud emotsioonid. Nii et plaan on elus nii mõnigi eri stiilis muusikaga plaat välja anda. Oleks tore, kui saaksin oma plaadifirmaga Warhorni Records anda välja huvitavate bändide plaate ja neid muulgi moel aidata. Kuidas täpsemalt, eks näis – kas korraldada tulevikus festivale või muud taolist... Oleks lihtsalt tore, kui ma võin elule tagasi vaadata ja teada, et ma vähemalt osaliselt aitasin Eesti *underground metal*i skenet elus hoida.

Põhjus, miks ma asutasin oma *labeli*, oli selles, et saime just eriti Death Kommanderiga palju plaadilepingute pakkumisi. Samas me ei soovi oma bändiga raha teenida või staariks saada. Ei, me tahame muusikat teha ning vajame võimalust seda välja anda. Kahjuks nõuavad paljud plaadifirmad õigusi autori muusikale. Kui sul endal peaks siis tekkima mõni hea idee näiteks midagi välja anda, siis sa ei saa seda *labeli* all olles teha. Sellepärast ma otsustasin kõi ke ise teha. Plaan on võimalikud sissetulekud jälle muusikasse investeerida. Samuti on tähtis, et inimesed saaksid ägedat ja soodsat *merchi*. See on väga ideoloogiline ettevõtmine. Praegu on Warhorni all Death Kommander ja Ziegenhorn, kuid tulevikus võiks bände rohkem olla. Siis peabki hakama mõtlema, kas siia alla käivad ainult bändid, kes jälgivad mõnda kindlat stiili nagu *death* või *black metal* või oleksid lihtsalt omanäolised. Igatahes kõige tähtsam on, et need oleksid *underground* bändid, kes teevad muusikat muusika enese, mitte raha pärast.

* *Nimekaid tartlasi läbi aegade – Kruxator ja Kristjan Jaak Peterson*

TARTU KÕIGE KURJEMATE BÄNDIDE KROONIKA 2020

Jaauar

17. jaanuaril toimus klubis Rock & Roll kontsert „Must talv”, kus mängisid Langenu, Tapper ja Tharaphita.

Ilmus esimene häälekandja TAUD seitsme Tartu bändi intervjuuga.

Veebruar

Throcyte esitles 22. veebruaril Tartu klubis Hell albumit „Disaster”, mängisid ka Sküllfück Satänik Slüts ja Puberteet.

Märts

6. märtsil esines Form klubis Rock & Roll Süngeheli plaadi „Throne of the Desolator” esitlusel, lisaks olid laval Kaev ja Pime.

7. märtsil esitles Süngehel plaati Tallinnas BME-s, neid toetasid Kaev, Sküllfück Satänik Slüts ning Cadaveric Incubator.

Aprill

Kapa sooloprojektil „Grav Morbus” tuli kassetil välja esimene album „Masohhist” (Strok Records).

Mai

Swarn avaldas oma Bandcampi lehel netisingli „Red Ritual”.

Juuni

5. juunil tuli kassetil välja Koffini demo „Nailed Into The Coffin” (Strok Records) ning toimus bändi esimene ülesastumine väljavalitud seltskonnale.

8. juunil ilmutas Ulguränd lühiloo „Rännak” video, mis oli valminud koostöös Eesti Rahva Muuseumi tehnilise meeskonnaga.

12. juunil väisas Koffin Tallinna klubi Barbar. Esitleti demo, kontsert salvestati *live*-kasseti „Nailed Into The Coffin Alive” jaoks.

Juuli

3.–4. juulil toimus Vana-Vigalas XIX Hard Rock Laager, kus Tartu kollektiividest

astusid lavale Sküllfück Satänik Slüts ja Tapper.

11. juulil mängis Koffin Tartus Raadil toimuval festivalil „Punk & Rock”.

August

15. augustil esines Tapper Väike-Rakkes iga-aastasel üritusel Piisonfest.

September

11. septembril pühitseti Tallinnas Barbaris „Ussimaarjapäeva III” – laval olid sel puhul Koffin ja Tharaphita.

Oktoober

2. oktoobril toimus „Rock & Rollis Koffini, Sküllfück Satänik Slütsi, Intrepidi ja Taaga kontsert.

17. oktoobril tegid oma lavadebüüdi Ziegenhorn ja Swarn, kes koos Kaevuga mängisid klubis „Rock & Roll” kontserdil „Black Death Over Tartu”.

30. ja 31. oktoobril esinesid Ulguränd ja Külmking Tallinna klubis Barbar ja Tartu klubis Rock & Roll „Neetud hingede ööl”.

November

13. novembril Barbaris – „Reede 13”, laval Koffin, Catafalc, Deceitome ja Surgent.

14. novembril toimus Võru Stedingu majas kontsert „Võigas Võru”. Esinesid Woundgiver, Ziegenhorn ja Koffin.

Langenu mängis 20. novembril koos Süngeheliga Tallinnas Barbaris „Black Feoed Metal Nachtli”.

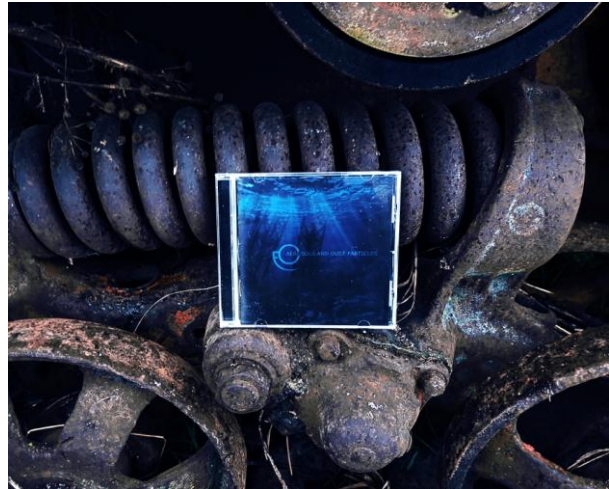
Detsember

12. detsembril toimus Tallinnas BME-s iga-aastane „Satanic Winter 8”, kus lavale astusid Koffin, Süngehel, Kõdu ja Mater Tenebra.

12. detsembril avaldati ametlikult ühisalbum „Tarbathian Fortress” Warhorn Recordsi egiidi all ja üheksa Tartu bändi osalusel. 27.12. teatas Form albumi „Aerosols and Dust Particles” ilmumisest.

Mis värvib aotaeva verevaks? (Form „Aerosols and Dust Particles” 2020)

Form on oma esimese täispika salvestamiseks ja plaadile panekuks võtnud terve aastakümne. Selle aja sees on loodud arutul hulgal uusi bände, kes on oma unistustes juba jõudnud pettuda ning laiali läinud. Tuleb järeldada, et ansamblil, kel jätkub meelekindlust kätte võetud asi kõikidest segajatest hoolimata lõpuni viia, on ilmselt peidus sisemine jõuallikas, mis annab vahepeal hääbuvale leegile õigel hetkel uut kütet. Kuidas on Form kümne aasta jooksul valitud kursil püsinud?

Kunagi mängis Arhitekt *black metal*it bändis nimega Kamztcsroth. Selle enneaegse, kuid loomuliku surma järel küpses ajateenistusel kasarmus vedeledes ja metsas vettides kontseptsioon laulatada strukturaalsus ja kaos muusikasse, mille koondnimeks saigi Form. Päril alguses oli Arhitekt oma sõgedate mõtetega selle nime all üksi, kuid peagi võttis ta appi rütmimasinismis pädeva KT *alias* Koljati. Kaheses koosseisus salvestati 2009. aastal demoplaad, mis pani Eesti *black*-ringkondade põrandaalused asukad kõrvu kergitama. Umbes samal ajal tegi Form värbamiskampaania ning üksteise järel liitusid bändiga ühe nimeka Ugandi bassidünastia liige Maddy ning kitarridele Järvamaa metsade tagant pärit Henry ja toona peasjalikult Taprist tuntud Anto. Põhiline koosseis oli sellega paigas ning Arhitekt ise võis keskenduda klahvpillidele ja vokaaliloomele.

2010. aastatel, mil album „Aerosols and Dust Particles” aeglaselt valmis, toimus bändiliikmete elus palju asju. Elukohavahetused, majade ja stuudiote ehitused ning fakt, et kõigil oli ajada ka teisi bände (nende koguarv läheneb kümnele), panid albumi „Aerosols and Dust Particles” korduvalt riulile oma aega ootama. Olukorral oli ka positiivne tahk – muusika vallas kogunenud kogemused aitasid Formigi loomingut tugevamaks karastada. Viisik transformeerus kuuikuks, kui bändiga liitus jõulise häälega laulja Rebeca. Just selliseid kõlavärve oligi veel vaja täiuslikuks sõgestavaks mustmetalliks – kõik aastate jooksul laiast ilmast kogutud vajalikud komponendid võis nüüd ühte katlasse kokku kallata.

Otsustavateks olid „Aerosols and Dust Particles” jaoks aastad 2019–2020, mil bändiliikmete peamine fookus koondus albumi lõpetamisele. Tegevus toimus mitmes kohas – Pergeruse peakorteris ja stuudiotel, liikmete varjatud residentsides ning mitmel pool mujal. 2020. aasta viimastel päevadel kuulutasid heeroldid Formi esimese täispika albumi „Aerosols and Dust Particles” maailmale välja. Üks teekond oli lõpuni kõnnitud; ees ootavad mitmed uued.

Aotaeva värvivad verevaks aerosoolid ja tolmuosakesed – nüüd te siis teate...

Üheksavägine Tarbatu linnus („*Tarbathian Fortress*” 2020)

Kuigi 2020. aasta tõi endaga kaasa hulgaliselt planeerimatut, oli galaktikate seis soodus otsustavateks sammudeks, kangutamaks Taaralinna raskemuusika tugevamatele positsioonidele. Võimekus selleks oli tegelikult küpsenud eriti viimase paari-kolme aasta vältel. Nüüd võeti asi tõsiselt käsile ning verivärsk plaadifirma Warhorn Recordsi eestvedamisel andsid üheksa kohapealset ekstreem-*metal*bändi välja ühisplaadi „*Tarbathian Fortress*”.

Tartu *metal*i ajalooahelas oli üheks oluliseks aastaks 2012, mil bläkibändide Formi, Langenu, Mortferuse, Tapri ja Ulgurännu liikmed asutasid rühmituse Pergerus. Tartu oli oma *black metal* ringi jaoks piisavalt suur ja põnev. Tasapisi asus Pergerus kasvatama identiteeti ja tuntuust, kuid siiski olid kõik osalejad sellal veel liiga rohelised, et mitmed lennukad ideed päriselt teoks teha. Üheks selliseks oma aega ootama jäänud mõtteks oli eri kollektiivide loomingu kogumik või *split*-album.

Vahepeal pidi skene muutuma. Mõned bändid kannatasid koosseisuliste muutuste pärast – kas pidid bändimehed Tartust kaugele rändama või mässisid uued huvid nad oma salakavalasse võrku. Samal ajal hakkas *black*i kõrval võrseid ajama vahepealsetel aastatel üsna kiduraks kuivanud *death metal*i ring. Vajalikku verevärskendust pakkus uus põlvkond kaelakandjaks kasvanud bändimaniakke, kes kõikvõimalikes koosseisudes müra tegema tõttasid.

2020. aasta septembris kogunes kümnekond muusikut üheksast bändist Pergeruse peakorterisse nõupidamisele. Ziegenhorni liige Kruxator, kes koos Skaõvalduriga asutas plaadifirma Warhorn Records, esitles mõtet ühisplaadist, millesse iga bänd panustaks seniavaldamata looga. Rangetest tähtaegadest hoolimata pidasid kõik osalised lõpuni vastu ning 12. detsembril nägi album „*Tarbathian Fortress*” ilmavalgust, esmalt Youtube’is, seejärel *digipack*i rüütatud CD-na.

Nõnda on „*Tarbathian Fortress*” Emajõelinna *black*, *death* ja *speed metal* bändide sünnitatud üheksapealine kimäär, tunnistus siinse müra-ökosüsteemi elu- ja tulejõust. Seda, millised bändid neist vastu peavad, millised nõrkevad ja kes nende asemele astuvad, näitab juba aeg, kuid Tarbatu linnus tervikuna on valmis astuma 21. sajandi kolmandasse kümnendisse.

Tarbathian Fortress (*Warhorn Records 001*)

Bändid:

Sküllfück Satänik Slüts

Ulguränd

Ziegenhorn

Koffin

Igor Mortis

Swarn

Kaev

Langenu

Form

Plaadi soetamiseks kontakteeruge

Warhorn Recordsiga: warhornrecords@gmail.com või <https://warhorn.bandcamp.com/releases>